

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2002

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	3
2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ.....	3
2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ	13
2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ	26
2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ	29
2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	40
3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	48

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η οικονομική ανάκαμψη φαίνεται να συνεχίζεται στις Ηνωμένες Πολιτείες, στην Ευρώπη και στην Ιαπωνία. Η ανάκαμψη στις ΗΠΑ παρουσιάζεται εύθραυστη και αβέβαιη αφού η πρόσφατη πτώση στις χρηματιστηριακές αξίες ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τις καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών που αποτελούν την κύρια κινητήρια δύναμη της αμερικανικής οικονομίας. Οι πιο πάνω εξελίξεις, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι ο πληθωρισμός, παρά την αποδυνάμωση του δολαρίου, παραμένει σε χαμηλά επίπεδα, επέτρεψαν στις νομισματικές αρχές των ΗΠΑ να διατηρήσουν τα επιτόκιά τους αμετάβλητα, πολιτική που αναμένεται να συνεχιστεί μέχρι και τις αρχές του επόμενου έτους. Στην αντίπερα όχθη του Ατλαντικού, η οικονομική ανάκαμψη στη Ευρωζώνη φαίνεται να είναι πιο εύρωστη και η ανάγκη για περιοριστική νομισματική πολιτική εξακολουθεί να υφίσταται. Η ενδυνάμωση όμως του ευρώ έδωσε τη δυνατότητα στην ΕΚΤ να αναβάλει στο παρόν στάδιο, αλλά ενδεχόμενα και στο άμεσο μέλλον, τις αναμενόμενες από τις αγορές αυξήσεις στα επιτόκια. Στη Μεγάλη Βρετανία τα επιτόκια παρέμειναν, επίσης, αμετάβλητα εκτιμάται όμως ότι μέχρι τον Αύγουστο θα αυξηθούν υπό το βάρος της κατακόρυφης ανόδου στις τιμές των οικιστικών μονάδων και της αποδυνάμωσης της στερλίνας.

Στο μέτωπο των εγχώριων τιμών, ο πληθωρισμός τον Ιούνιο σημείωσε μικρή επιβράδυνση στο 2,03% έναντι 2,35% το Μάιο, που αποδίδεται στη μείωση των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων. Αντίθετα, οι τιμές των εγχώριων βιομηχανικών προϊόντων σημείωσαν επιτάχυνση ενώ αυτές των εισαγόμενων παρέμειναν ουσιαστικά σταθερές. Οι τιμές των υπηρεσιών συνέχισαν τη σταθερή αυξητική πορεία τους καταγράφοντας τον Ιούνιο αύξηση της τάξης του

3,34%.

Οι ασταθείς διεθνείς πολιτικές εξελίξεις εκτρέφουν προσδοκίες για υψηλές τιμές πετρελαίου και γενικότερα πληθωριστικές πιέσεις, που ενισχύονται και από εσωτερικούς παράγοντες, όπως οι αυξήσεις στους έμμεσους φόρους που τέθηκαν σε εφαρμογή από τον Ιούλιο. Για την μελλοντική πορεία του πληθωρισμού φαίνεται να βρίσκονται σε εξέλιξη αντίρροπες δυνάμεις. Από τη μια, η ενδυνάμωση του ευρώ, και κατά συνέπεια της λίρας, έναντι του δολαρίου και της στερλίνας συγκρατεί τις εγχώριες πληθωριστικές πιέσεις. Από την άλλη, η παραχώρηση μισθολογικών αυξήσεων στους δημόσιους υπαλλήλους σε συνάρτηση με την αποδέσμευση ρευστότητας μέσω της φορολογικής μεταρρύθμισης και της καθαρής αποπληρωμής τίτλων του δημοσίου υποδαυλίζουν τις πληθωριστικές πιέσεις.

Στην απάμβλυνση των συνθηκών πλεονασματικής ρευστότητας συνέβαλαν οι εκροές συναλλάγματος που παρατηρήθηκαν τον Ιούνιο και οι οποίες αντιστρατεύονται τις συνθήκες εποχιακές τάσεις που επιφέρουν, λόγω αυξημένων τουριστικών εσόδων, σημαντικές εισροές συναλλάγματος. Επιπλέον, οι επιπτώσεις της υπερβάλλουσας ρευστότητας στον πληθωρισμό και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μετριάζονται από το γεγονός ότι η χορήγηση πιστώσεων προς το ιδιωτικό τομέα παραμένει σε σχετικά χαμηλά επίπεδα αφού το Μάιο ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσής τους επιβραδύνθηκε περαιτέρω στο 9,4% έναντι ρυθμού αύξησης 12,0% που σημειώθηκε το αντίστοιχο μήνα του 2001. Η χαμηλή πιστωτική επέκταση αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην υποτονική ζήτηση, λόγω επιβράδυνσης της εγχώριας οικονομικής δραστηριότητας, αλλά και στο γεγονός ότι οι τράπεζες είναι πιο προσεκτικές

στην αξιολόγηση αιτήσεων για χορήγηση δανείων.

Η Κεντρική Τράπεζα για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική πολιτική της αναγκάζεται να παρεμβαίνει στη χρηματαγορά μέσω δημοπρασιών (depos) για απορρόφηση της αυξημένης πλεονασματικής ρευστότητας.

Ως προς τις λοιπές εγχώριες οικονομικές εξελίξεις, φαίνεται να παρατηρείται μια ανοδική τάση στην ανεργία σε σχέση με το 2001 ενώ η πτωτική πορεία των τουριστικών αφίξεων εξακολουθεί να είναι σημαντική. Οι προοπτικές του τουριστικού τομέα και γενικά και της οικονομίας για ολόκληρο το 2002 φαίνεται να συνδέονται αρκετά και με το βαθμό και το χρόνο ανάκαμψης της διεθνούς οικονομίας.

Πιο συγκεκριμένα, στον τουριστικό τομέα τα μηνύματα εξακολουθούν να είναι απαισιόδοξα. Σημειώνεται η μεγάλη μείωση κατά 14,2% στις τουριστικές αφίξεις που παρατηρήθηκε κατά τον Μάιο, αλλά και το γεγονός ότι το εισόδημα από τον τουρισμό μειώθηκε μόνο κατά 3,6% την πρώτη τετραμηνία του έτους άνκαι ο αριθμός των αφίξεων είχε μειωθεί κατά 14,8% κατά την ίδια περίοδο, εξέλιξη που αποδίδεται στην άνοδο της κατά κεφαλής δαπάνης των τουριστών. Για ολόκληρη την πρώτη πενταμηνία, η πτώση των αφίξεων ήταν της τάξης του 14,6% σε σύγκριση με άνοδο 5,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Ως προς το εξωτερικό εμπόριο, οι συνολικές εισαγωγές μειώθηκαν κατά 13,8% το Μάρτιο του 2002, μετά την άνοδο κατά 3,8% και 21,5% που σημειώθηκε τον Ιανουάριο και Φεβρουάριο αντίστοιχα, και την άνοδο κατά 22,2% το Μάρτιο του 2001. Μείωση το μήνα Μάρτιο παρουσίασαν επίσης οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση εξαιρεμένων των πετρελαιοειδών και του

στρατιωτικού υλικού. Ταυτόχρονα, οι συνολικές εξαγωγές παρουσίασαν μείωση κατά 15,1% το Μάρτιο λόγω κυρίως της πτωτικής πορείας των επανεξαγωγών, σε σύγκριση με άνοδο 2,1% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Ως αποτέλεσμα, το ακαθάριστο εμπορικό έλλειμμα κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους ήταν της τάξης των £462,6 εκ., έναντι £438,8 εκ. το αντίστοιχο τρίμηνο του 2001.

Η ιδιωτική κατανάλωση, όπως αντανακλάται στη μεταβολή του δείκτη λιανικών πωλήσεων, σημείωσε άνοδο 5,6% τον Απρίλιο, έναντι αύξησης 2,7% τον Απρίλιο του 2001. Για ολόκληρο το πρώτο τετράμηνο του 2002 η ιδιωτική κατανάλωση σημείωσε μερική επιβράδυνση σε σχέση με το αντίστοιχο τετράμηνο του 2001, αφού ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων σημείωσε άνοδο της τάξης του 3,1%, σε σύγκριση με αύξηση 3,6% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Πρέπει όμως να επισημανθεί, πως η άνοδος του δείκτη λιανικών πωλήσεων μέσα στο 2002, όπως και εν πολλοίς μέσα στο 2001, οφείλεται κυρίως στην άνοδο που παρατηρήθηκε στις πωλήσεις αυτοκινήτων μέχρι τα μέσα Μαΐου λόγω της αναμενόμενης αύξησης του Φ.Π.Α. τον Ιούλιο. Εξαιρεμένης της επίδρασης των πωλήσεων των αυτοκινήτων, ο δείκτης λιανικών πωλήσεων σημειώνει μείωση κατά 1,0% την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2002.

Στην αγορά εργασίας η ανεργία τον Ιούνιο του 2002 ανήλθε, ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, στο 2,9% σε σύγκριση με 2,7% τον Ιούνιο του 2001. Ο αριθμός των ανέργων αυξήθηκε σημαντικά, συνεχίζοντας έτσι την ανοδική πορεία που ξεκίνησε από το Νοέμβριο του 2001. Όλοι οι τομείς της οικονομίας παρουσιάζουν αύξηση της ανεργίας, με εξαίρεση τον τομέα των κατασκευών.

Στο δευτερογενή τομέα της οικονομίας εξακολουθούν να σημειώνονται τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Η μεταποίηση, μετά τη μικρή άνοδο στο δείκτη όγκου βιομηχανικής παραγωγής που σημειώθηκε τον Φεβρουάριο, παρουσίασε και πάλι πτώση κατά τον Μάρτιο. Από την άλλη, η πορεία του τομέα των κατασκευών συνεχίζει να είναι ενθαρρυντική. Ενδεικτικό τούτου, είναι η μεγάλη άνοδος που παρουσίασαν τόσο ο δείκτης όγκου αδειών οικοδομής κατά τον Μάρτιο όσο και οι πωλήσεις τσιμέντου τον Ιούνιο.

Στα δημόσια οικονομικά, τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία δείχνουν ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά το 2001 κυμάνθηκε στο 2,8% του Α.Εγχ.Π., σε σύγκριση με 2,7% το 2000. Πιο συγκεκριμένα, το δημοσιονομικό έλλειμμα αυξήθηκε στα £164,31 εκ. από τα £150,48 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Η μικρή άνοδος του δημοσιονομικού ελλείμματος ως ποσοστού του Α.Εγχ.Π. οφείλεται κυρίως στην επιβράδυνση των δημόσιων εσόδων, που μεγεθύνθηκαν κατά 11,3% το 2001, σε σύγκριση με 17,3% το 2000, ενώ μικρή επιβράδυνση σημειώθηκε στις δημόσιες δαπάνες.

2. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ

2.1 ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΕΣ ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ

Διεθνείς Οικονομικές Εξελίξεις

Στις διεθνείς αγορές η αποδυνάμωση του αμερικανικού δολαρίου, της στερλίνας και του γεν έναντι του ευρώ καθώς και οι σημαντικές πτώσεις που κατέγραψαν οι κύριες χρηματιστηριακές αγορές δέσποζαν κατά τον μήνα Ιούνιο των οικονομικών εξελίξεων. Οι πιο πάνω εξελίξεις θέτουν σε αμφιβολία τη διατηρησιμότητα της ανάκαμψης. Εντούτοις, οι πλείστοι οικονομικοί αναλυτές εξακολουθούν να αναμένουν μία

ελαφρά βελτίωση της παγκόσμιας οικονομίας παρά το γεγονός ότι μερικοί από τους οικονομικούς δείκτες δεν φαίνεται να συνάδουν με αυτή την εκτίμηση. Μέσα σ' αυτό το οικονομικό κλίμα, η Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, και η Τράπεζα της Αγγλίας, στις πρόσφατες συνεδριάσεις τους αποφάσισαν να διατηρήσουν τα βασικά τους επιτόκια αμετάβλητα. Για τις δύο πρώτες Κεντρικές Τράπεζες οι εκτιμήσεις είναι ότι θα διατηρήσουν τα επιτόκια αμετάβλητα στο προσεχές μέλλον. Αντίθετα, η Τράπεζα της Αγγλίας, υπό την πίεση της κατακόρυφης ανόδου στις τιμές των οικιστικών μονάδων και της αποδυνάμωσης της στερλίνας, εκτιμάται ότι θα αυξήσει τα επιτόκια μέχρι τον Αύγουστο.

Οι λογιστικές αλχημείες, με πρόσφατο παράδειγμα την εταιρεία τηλεπικοινωνιών WorldCom, κλόνισαν την εμπιστοσύνη στους μετοχικούς τίτλους και επηρέασαν αρνητικά το δολάριο. Οι χρηματιστηριακοί δείκτες Dow Jones, S&P 500 και Nasdaq συνέχισαν και τον Ιούνιο την καθοδική τους πορεία, καταγράφοντας πτώση 6,9%, 7,3% και 9,9% αντίστοιχα, σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

Η κρίση επιχειρηματικής εμπιστοσύνης στην Αμερική επεκτάθηκε και στις υπόλοιπες χρηματιστηριακές αγορές. Οι ευρωπαϊκές χρηματιστηριακές αγορές σημείωσαν πτώση το μήνα Ιούνιο σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα. Συγκεκριμένα, ο γερμανικός δείκτης DAX παρουσίασε πτώση 10,2%, ο γαλλικός δείκτης CAC 40 μειώθηκε κατά 10,1%, ενώ ο ιταλικός δείκτης BCI μειώθηκε κατά 8,0%. Τον Ιούνιο, ο δείκτης FTSE 100 παρουσίασε μηνιαία πτώση της τάξης του 8,4%. Στην Ιαπωνία ο δείκτης Nikkei κατέγραψε μείωση κατά 10,4%.

Στις **ΗΠΑ** η απόφαση να παραμείνουν σταθερά τα επιτόκια βασίστηκε στο γεγονός ότι τόσο ο

ρυθμός μεγέθυνσης της τελικής ζήτησης όσο και ο ρυθμός ανάπτυξης της παραγωγικότητας αναμένεται να αυξηθούν, άνκαι το μέγεθός τους παραμένει αβέβαιο. Ταυτόχρονα, η οικονομική ανάκαμψη θεωρείται εύθραυστη αφού η περαιτέρω πτώση των χρηματιστηριακών αξιών απειλεί να επηρεάσει αρνητικά τις καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών που αποτελούν την κύρια κινητήρια δύναμη της αμερικάνικης οικονομίας. Αναλυτικότερα, ο πληθωρισμός κατά το Μάιο υποχώρησε στο 1,2% σε σχέση με 1,6% τον Απρίλιο. Η ανεργία μειώθηκε οριακά κατά το Μάιο σε 5,8% σε σύγκριση με 6,0% τον Απρίλιο ενώ σε αντιδιαστολή η βιομηχανική παραγωγή μειώθηκε κατά 1,6% το Μάιο.

Στην **Ευρωζώνη** ο πληθωρισμός υποχώρησε στο 2,0% το Μάιο από το 2,4% που καταγράφηκε τον Απρίλιο, ενώ η ανεργία παρέμεινε σχεδόν στο ίδιο επίπεδο, φτάνοντας το 8,3% τον Απρίλιο σε σύγκριση με 8,4% το Μάρτιο. Η βιομηχανική παραγωγή κατέγραψε ετήσια πτώση της τάξης του 1,2% τον Απρίλιο, μετά τη μείωση κατά 2,9% που σημειώθηκε το Μάρτιο. Το πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (Α.Εγχ.Π.) το πρώτο τρίμηνο του 2002, κατέγραψε άνοδο κατά 0,9% σε σύγκριση με το προηγούμενο, επιδεικνύοντας όμως οριακή άνοδο της τάξης του 0,1% σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Στη **Βρετανία**, σημειώθηκε επίσης αισθητή πτώση του πληθωρισμού από το 1,5% τον Απρίλιο στο 1,1% το Μάιο. Η ανεργία παρέμεινε

σχεδόν σταθερή στο 5,2% κατά τον Απρίλιο σε σχέση με 5,1% το Μάρτιο. Η βιομηχανική παραγωγή σημείωσε πτώση κατά 4,1% τον Απρίλιο σε σύγκριση με πτώση 5,9% το Μάρτιο.

Η **Ιαπωνία** φαίνεται ότι έχει αρχίσει να ανακάμπτει, με το ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης να σημειώνει ετήσια άνοδο το πρώτο τρίμηνο του 2002 σε σύγκριση με το προηγούμενο, της τάξης του 5,7%. Παρόλα αυτά, η ενδυνάμωση του ιαπωνικού γεν τους τελευταίους δύο μήνες αποτελεί ακόμη απειλή για τις εξαγωγές της χώρας, οι οποίες σύμφωνα με αναλυτές είναι ο κύριος άξονας για την περαιτέρω προώθηση της οικονομίας. Ο όγκος βιομηχανικής παραγωγής παρουσίασε μικρότερη μείωση τον Απρίλιο κατά 2,7% σε σχέση με το 4,3% που παρατηρήθηκε το Μάρτιο ενώ η ανεργία παρέμεινε σταθερή στο 5,2%.

Ενόψει των πιο πάνω εξελίξεων οι αναμενόμενοι ρυθμοί μεγέθυνσης διεθνώς φαίνεται να έχουν αναθεωρηθεί ελαφρά προς τα κάτω. Σημαντικό ρόλο στις εκτιμήσεις για τον παγκόσμιο ρυθμό ανάπτυξης διαδραματίζουν οι εξελίξεις στις αγορές πετρελαίου. Ο μέσος όρος της τιμής του ακάθαρτου πετρελαίου κατά τον Ιούνιο υποχώρησε στα \$24,06 το βαρέλι σε σχέση με \$25,33 το βαρέλι το Μάιο.

Πίνακας 1**Κύριοι χρηματιστηριακοί δείκτες (τιμές κλεισίματος)**

	από 29/5/2002	μέχρι 28/6/2002	% μεταβολή
ΗΠΑ			
Dow Jones	9.923,0	9.243,3	-6,9
S&P 500	1.067,7	989,8	-7,3
Nasdaq	1.624,4	1.463,2	-9,9
Γερμανία			
DAX	4.881,8	4.382,6	-10,2
Γαλλία			
CAC 40	4.334,9	3.898,0	-10,1
Ιταλία			
BCI	1.396,7	1.285,2*	-8,0
Βρετανία			
FTSE 100	5.083,0	4.656,4	-8,4
Ιαπωνία			
Nikkei 225	11.853,0	10.621,8	-10,4

*Τιμή κλεισίματος 01/07/2002

Πίνακας 2**Βασικοί Οικονομικοί Δείκτες**

(Εκατοστιαία μεταβολή)

	Α.Εγχ.Π				Βιομηχανική Παραγωγή (ετήσια)	Λιανικές Πωλήσεις (ετήσια)	Ανεργία Απρίλιος (ετήσια)	Πληθωρισμός (CPI) Μάιος (ετήσια)
	Τριμηνιαία	Ετήσια	Τριμηνιαία	Ετήσια				
	Q4	Q4	Q1	Q1				
Βρετανία	0,0	1,6	0,0	1,0	-4,1 (Απρ.)	5,4 (Μάιο)	5,2 ¹	1,1
Ιαπωνία	-4,8	-1,9	5,7	-1,6	-6,1 (Απρ.)	-2,7 (Απρ)	5,2	-1,1 ³
ΗΠΑ	1,7	0,5	5,6	1,5	-1,6 (Μάιο)	5,7 (Απρ)	5,8 ²	1,2
Ευρωζώνη	-0,8	0,7	0,9	0,1	-1,2 (Απρ.)	2,0 (Μάρ)	8,3	2,0

Πηγή: *The Economist*, 29 Ιουνίου, 2002¹ Φεβρουάριος – Απρίλιος 2002² Στοιχεία Μαΐου 2002³ Στοιχεία Απριλίου 2002

Πίνακας 3

Προβλέψεις Α. Εγγ. Π.

(% μεταβολή ετησίως)¹

	Ετήσια	The Economist Poll GDP Forecast ²			Lehman Brothers Weekly Outlook - GDP ³			ΔΝΤ GDP Forecast ⁴		
		2000	2001	2002	2003	2001	2002	2003	2001	2002
Βρετανία	2,2	2,2	1,8 (1,9)	3,0 (2,9)	1,9 (2,2)	1,8	3,6 (3,5)	2,2	2,0	2,8
Ιαπωνία	1,6	-0,4 (-0,6)	-0,8 (1,0)	1,2 (1,1)	-0,6 (-0,5)	0,8 (-0,5)	1,2 (0,5)	-0,4	-1,0	0,8
ΗΠΑ	4,1	1,2 (1,1)	2,9 (2,8)	3,5	1,2	2,6	3,2 (3,6)	1,2	2,3	3,4
Ευρωζώνη	3,4	1,5	1,3	2,9 (2,8)	1,5	1,3 (1,5)	2,3 (2,8)	1,5	1,4	2,9
Παγκόσμια	3,9				1,2	2,0 (2,1)	2,9 (3,1)	2,5	2,8	4,0

¹ Οι αριθμοί σε παρένθεση δίνουν το αντίστοιχο του περασμένου μήνα, σε περίπτωση αλλαγής.

² Πηγή: *The Economist*, 29 Ιουνίου, 2002.

³ *Lehman Brothers Global Weekly Economic Monitor*, 5 Ιουλίου, 2002.

⁴ ΔΝΤ, *World Economic Outlook*, Απρίλιος, 2002.

Διεθνή Νομίσματα

Κατά το μήνα Ιούνιο το ευρώ συνέχισε τη σημαντική και σταθερή ανάκαμψή του έναντι του δολαρίου, ξεπερνώντας τα 99 σεντ ανά ευρώ στις 28 Ιουνίου 2002, τελευταία εργάσιμη μέρα του μήνα, σε σχέση με 93 περίπου σεντ ανά ευρώ που ίσχυε κατά το τέλος Μαΐου και 87 σεντ που ίσχυε κατά το τέλος Μαρτίου. Η πορεία αυτή οφείλεται κυρίως σε αδυναμία του αμερικάνικου νομίσματος το οποίο δέχθηκε πιέσεις, εν μέρει λόγω της υποτονικής πορείας του χρηματιστηρίου, αλλά και της διεύρυνσης τόσο του εμπορικού ελλείμματος όσο και του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Η στερλίνα κατά την υπό εξέταση περίοδο παρουσίασε μερική αποδυνάμωση έναντι του ευρώ και σημαντική ενδυνάμωση έναντι του αμερικάνικου νομίσματος. Στις 28 Ιουνίου 2002 ίσχυαν οι ισοτιμίες 1,53 δολάρια ανά στερλίνα και 0,65 στερλίνες ανά ευρώ, σε σχέση με 1,47

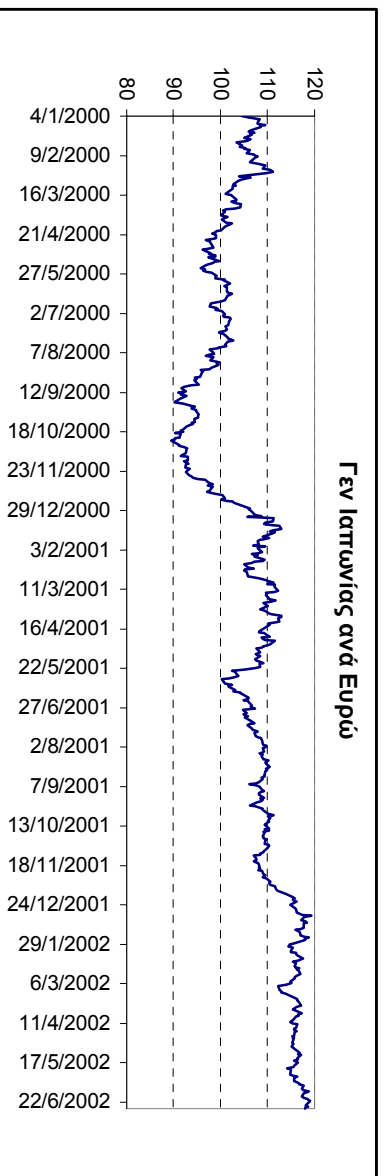
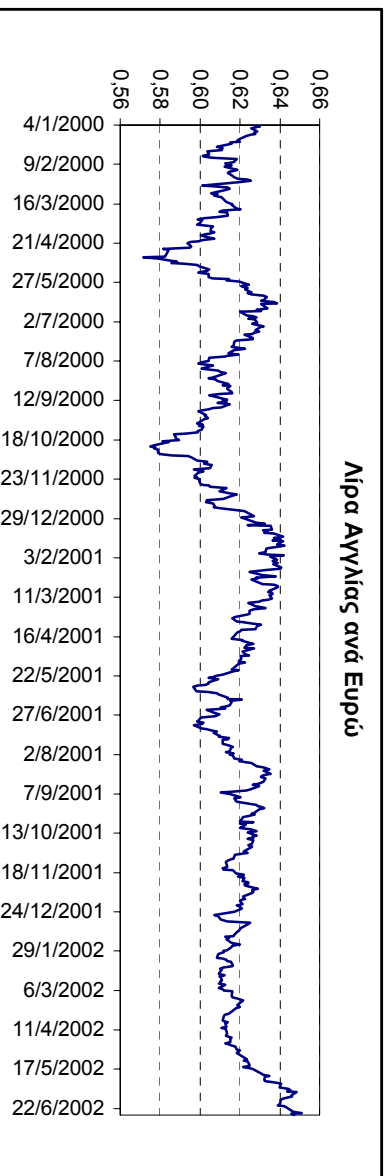
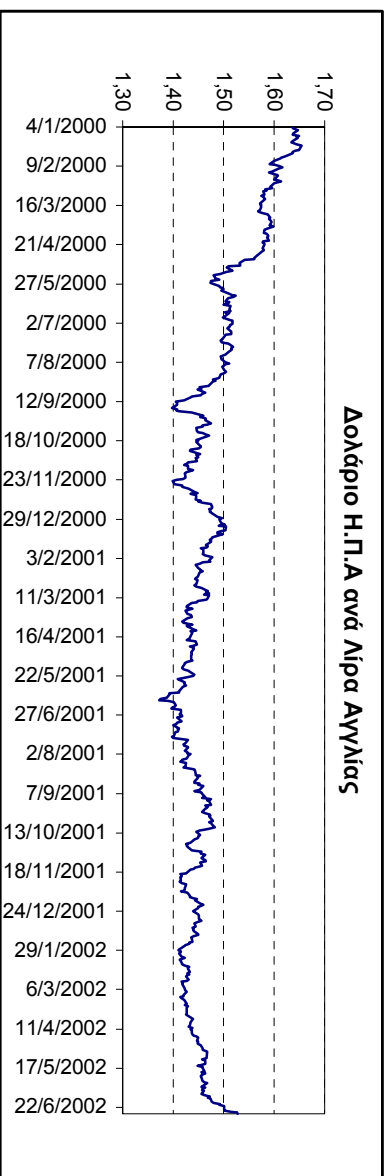
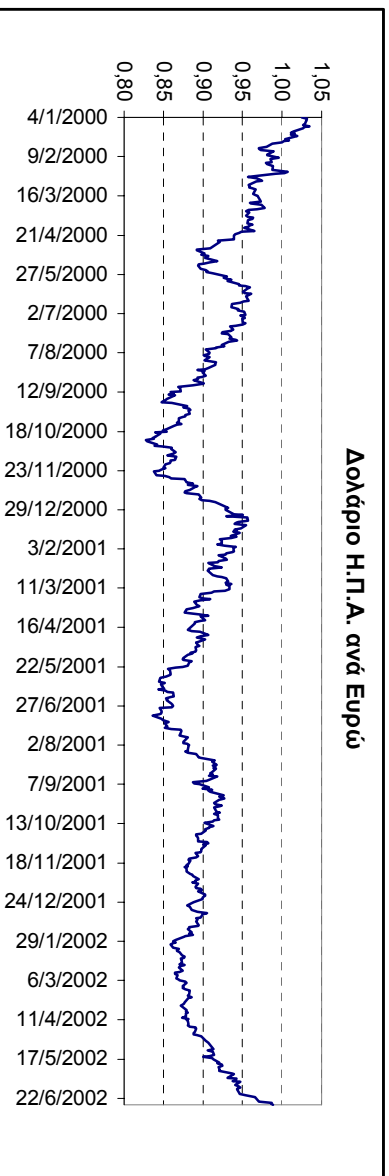
δολάρια ανά στερλίνα και 0,64 στερλίνες ανά ευρώ που ίσχυαν ένα μήνα πριν.

Αντικατοπτρίζοντας εν μέρει ενδείξεις για ανάκαμψη της ιαπωνικής οικονομίας αλλά επίσης και την αδυναμία του αμερικανικού νομίσματος, το ιαπωνικό γεν παρουσίασε ενδυνάμωση έναντι του δολαρίου κατά τον Ιούνιο του 2002 φθάνοντας τα 119,43 γεν ανά δολάριο στο τέλος του μήνα, και σημειώνοντας σημαντική ανατίμηση της τάξης του 3,% σε σχέση με την ισοτιμία που ίσχυε στο τέλος Μαΐου. Οι τάσεις για ενδυνάμωση του γεν ώθησαν της Τράπεζα της Ιαπωνίας να προβεί σε παρεμβάσεις στην αγορά συναλλάγματος, με σκοπό τη μερική συγκράτηση της ανόδου του γεν.

Μια γενική εικόνα για τις διακυμάνσεις στις διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες κατά το πρόσφατο παρελθόν, μέχρι το τέλος Ιουνίου 2002, παρουσιάζεται στο διάγραμμα 1.

**Διεθνείς συναλλαγματικές ισοτιμίες
4/1/2000 - 28/06/2002**

(Τιμές πώλησης, ανοίγματα)

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι εκτιμήσεις μεγάλου αριθμού διεθνώς αναγνωρισμένων και έγκυρων χρηματοοικονομικών ιδρυμάτων για την πορεία των διεθνών συναλλαγματικών ισοτιμιών στο σύντομο μέλλον, όπως καταγράφονται από

δημοσκόπηση του Reuters. Σύμφωνα με τον πίνακα 4, οι αγορές αναμένουν ότι το ευρώ θα διατηρηθεί ενδυναμωμένο έναντι του δολαρίου και της στερλίνας κατά τους επόμενους δώδεκα μήνες, ενώ το γεν αναμένεται να δείξει σημάδια αποδυνάμωσης έναντι των άλλων νομισμάτων.

Πίνακας 4

Προσδοκίες διεθνών αγορών για συναλλαγματικές ισοτιμίες Μηνιαία Δημοσκόπηση των Reuters

(Ιούλιος, 2002)

		Προσδοκίες για συναλλαγματικές Ισοτιμίες			
Νόμισμα	Στατιστικά στοιχεία	1 μήνας	3 μήνες	6 μήνες	12 μήνες
Δολάρια ανά Ευρώ	Μέσος όρος	0,99	1,00	1,00	1,00
	Ελάχιστη τιμή	0,95	0,94	0,90	0,85
	Μέγιστη τιμή	1,02	1,07	1,08	1,15
	Αριθμός παρατηρήσεων	48	49	49	48
Δολάρια ανά Στερλίνα	Μέσος όρος	1,53	1,54	1,54	1,54
	Ελάχιστη τιμή	1,45	1,43	1,42	1,31
	Μέγιστη τιμή	1,58	1,59	1,66	1,68
	Αριθμός παρατηρήσεων	47	48	48	47
Γεν ανά Δολάριο	Μέσος όρος	118,67	119,88	121,26	122,28
	Ελάχιστη τιμή	115,00	112,00	110,00	105,00
	Μέγιστη τιμή	123,00	128,00	138,80	145,00
	Αριθμός παρατηρήσεων	48	47	48	47
Στερλίνες ανά ευρώ	Μέσος όρος	0,65	0,65	0,65	0,65
	Ελάχιστη τιμή	0,66	0,66	0,63	0,65
	Μέγιστη τιμή	0,65	0,67	0,65	0,68

Πηγή: Reuters. Η δημοσκόπηση διεξήχθη κατά την περίοδο 8-10 Ιουλίου, 2002.

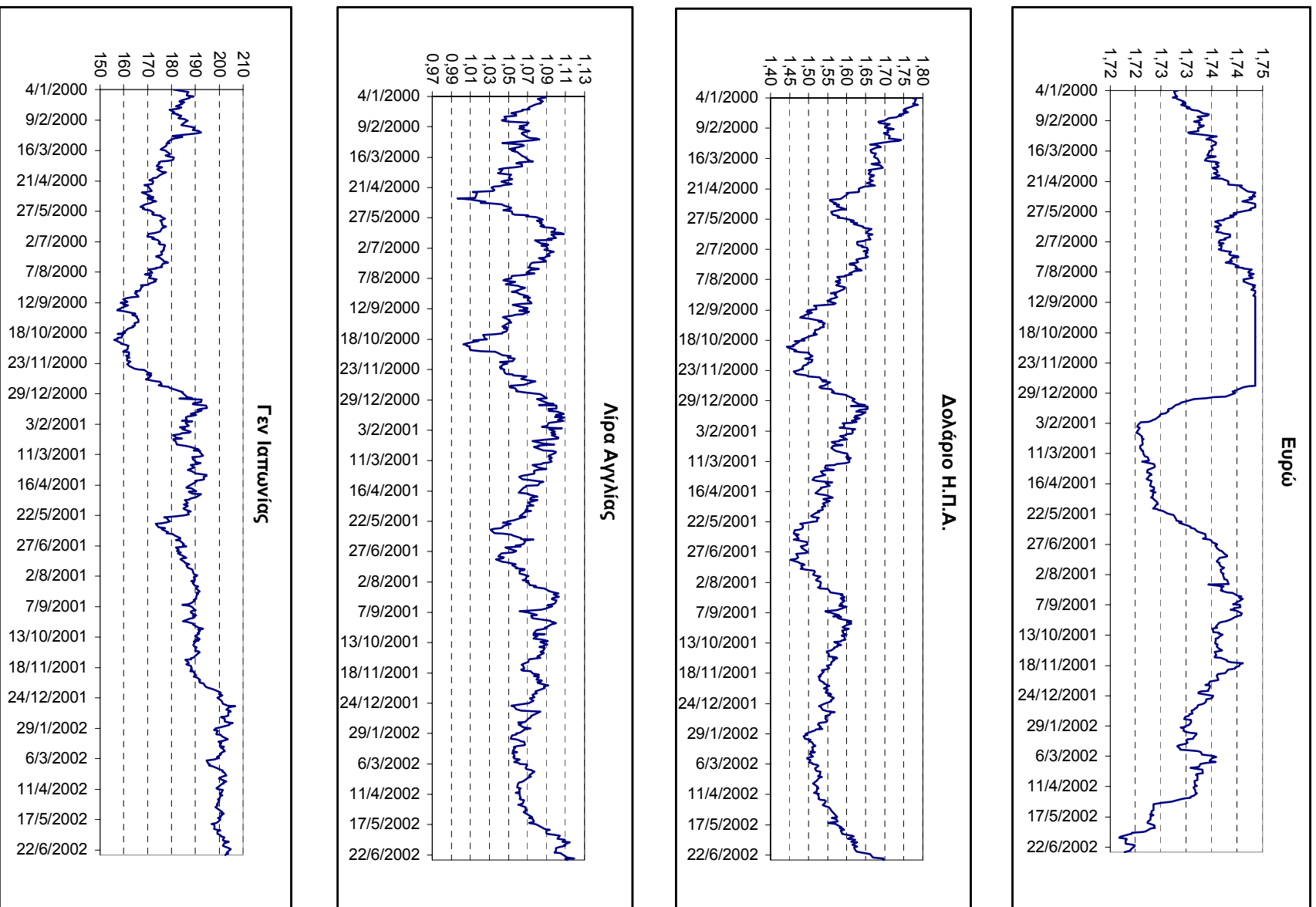
Κυπριακή λίρα

Το κυπριακό νόμισμα κατά τον υπό ανασκόπηση μήνα κατέγραψε οριακές διακυμάνσεις έναντι του ευρώ, φθάνοντας τα 1,725 ευρώ στις 28 Ιουνίου 2002 (μέση τιμή fixing). Αντικατοπτρίζοντας τις διακυμάνσεις των διεθνών νομισμάτων κατά την πιο πάνω περίοδο, η κυπριακή λίρα

ενδυναμώθηκε σημαντικά έναντι του δολαρίου και οριακά έναντι της στερλίνας και του γεν. Οι πρόσφατες συναλλαγματικές διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν παρουσιάζονται συνοπτικά στα πιο κάτω διαγράμματα.

Σημειώνεται ότι η πρόσφατη αποδυνάμωση του δολαρίου έναντι του ευρώ αλλά και της Κυπριακής λίρας αναμένεται ότι θα έχει επιδράσεις σε διάφορα μέτωπα της οικονομίας της Κύπρου, νοουμένου ότι οι τάσεις δεν θα αναστραφούν στο άμεσο μέλλον. Για παράδειγμα, αναμένονται ευνοϊκές επιδράσεις στο μέτωπο του πληθωρισμού, ιδιαίτερα λόγω του κατασταλτικού ρόλου των συναλλαγματικών εξελίξεων στην τιμή του πετρελαίου σε κυπριακές λίρες. Ευνοϊκότερες επίσης συνθήκες αναμένεται να διαμορφωθούν σε σχέση με τις εισαγωγές πετρελαιοειδών και την επίδρασή τους στο εμπορικό ισοζύγιο. Από την άλλη, η ακριβότερη

λίρα επηρεάζει αρνητικά την ανταγωνιστικότητα των κυπριακών προϊόντων, ιδιαίτερα στο βαθμό που η αγγλική στερλίνα ακολουθήσει τη πορεία του δολαρίου, καθώς η βρετανική αγορά αποτελεί ένα σημαντικό εμπορικό εταίρο, ιδιαίτερα σε σχέση με τον τουρισμό. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι η αποδυνάμωση του δολαρίου καθιστά την εξυπηρέτηση του εξωτερικού χρέους σε δολάρια από το δημόσιο, τον ημικρατικό και τον ιδιωτικό τομέα ευκολότερη. Αναφέρεται πάντως ότι το ποσοστό του εξωτερικού χρέους σε δολάρια είναι γενικά πολύ μικρό.

Διάγραμμα 2**Συνολοαγοματικές ισοτιμίες έναντι της Κοσπιακής Δίρας****4/1/2000 - 28/06/2002***(Τιμές πώλησης, ανοήματος)*

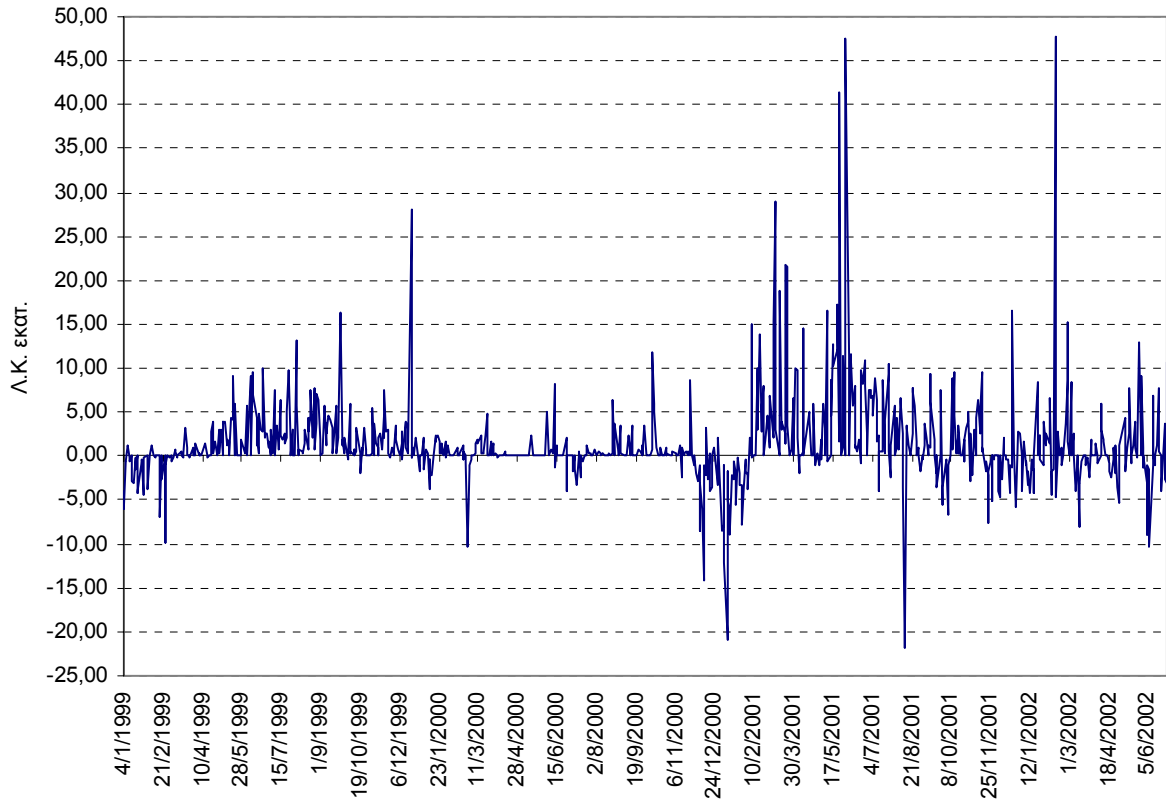
Όσον αφορά την εγχώρια αγορά συναλλάγματος, τα συνοπτικά αποτελέσματα των συνεδριάσεων καθορισμού συναλλαγματικών ισοτιμιών fixing που διεξήχθησαν μέχρι τις 28.6.2002, με βάση την ημερομηνία συναλλαγής (transaction date), παρουσιάζονται στον πίνακα 5. Όπως φαίνεται στον εν λόγω πίνακα, από την 1.1.2002 μέχρι τις 28.6.2002 καταγράφηκαν καθαρές εισροές ξένου συναλλάγματος ύψους £56,82 εκ. σε σύγκριση με £343,67 εκ. τους πρώτους έξι μήνες του 2001. Για το μήνα Ιούνιο σημειώνεται η καταγραφή συναλλαγματικών εκροών της τάξης των £6 εκ. περίπου σε αντίθεση με εισροές της τάξης των £42 εκ. περίπου που σημειώθηκαν το Μάιο.

Συνολικά, συμπεριλαμβανόμενων των παρεμβάσεων και άλλων πράξεων στη

διατραπεζική αγορά (συγκεκριμένα, εκτέλεση προθεσμιακών συμβολαίων συναλλάγματος), η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε από το τραπεζικό σύστημα από τις 2.1.2001 μέχρι τις 28.6.2002 ξένο συνάλλαγμα αξίας £770,28 εκ. Σημειώνεται ότι πέραν του 50% αυτών των εισροών αποτελούν δανεισμό κατοίκων Κύπρου σε ξένο συνάλλαγμα από εγχώριες εμπορικές τράπεζες. Σημειώνεται ότι οι παρεμβάσεις της Κεντρικής Τράπεζας στην εγχώρια αγορά συναλλάγματος μειώθηκαν σημαντικά το πρώτο εξάμηνο του 2002, φθάνοντας τα £106,9 εκ., σε σύγκριση με £474,5 εκ. το πρώτο εξάμηνο του 2001. Οι συνολικές αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες σε ημερήσια βάση από το 1999 και εντεύθεν φαίνονται στο διάγραμμα 3.

Πίνακας 5
Συνοπτικά Αποτελέσματα Συνεδριάσεων Καθορισμού
Συναλλαγματικών Ισοτιμιών Fixing

Μήνας	Μέση τιμή Fixing Ξένα νομίσματα προς Λ.Κ. (τελευταία ημέρα της περιόδου)			Αγορές(+)/Πωλήσεις(-) ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα (με βάση την ημερομηνία συναλλαγής)			
				Σε εκ. ξένου συναλλάγματος			Σε εκ. Λίρες Κ.
	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	Ευρώ	Δολάριο	Στερλίνα	
2001							
Ιανουάριος	1,7278	1,6060	1,0983	-169,80	-9,55	-7,00	-110,17
Φεβρουάριος	1,7264	1,5916	1,1016	49,25	-0,20	1,20	29,51
Μάρτιος	1,7275	1,5209	1,0670	130,40	38,00	-0,10	99,37
Απρίλιος	1,7283	1,5369	1,0713	81,25	-5,30	0,00	43,59
Μάιος	1,7338	1,4716	1,0382	233,25	5,30	0,00	138,17
Ιούνιος	1,7413	1,4743	1,0490	250,00	-1,00	0,00	143,20
Ιούλιος	1,7425	1,5265	1,0712	148,25	0,00	0,02	85,11
Αύγουστος	1,7455	1,5989	1,0962	39,45	0,00	0,00	22,58
Σεπτέμβριος	1,7411	1,5968	1,0852	0,75	9,50	5,30	11,28
Οκτώβριος	1,7414	1,5766	1,0833	15,90	15,50	10,28	28,46
Νοέμβριος	1,7414	1,5464	1,0861	-14,65	6,35	9,20	10,70
Δεκέμβριος	1,7387	1,5380	1,0622	-7,60	-3,05	3,50	-2,74
	Σύνολο 2001			756,95	65,55	22,40	499,05
2002							
Ιανουάριος	1,7347	1,4977	1,0612	-13,45	-3,60	4,60	-5,76
Φεβρουάριος	1,7381	1,5053	1,0631	39,70	8,10	4,90	32,89
Μάρτιος	1,7374	1,5160	1,0626	-6,00	0,00	-1,40	-4,75
Απρίλιος	1,7287	1,5563	1,0685	-18,70	-0,80	10,30	-1,65
Μάιος	1,7272	1,6192	1,1045	19,10	20,85	19,50	42,07
Ιουνίου	1,7249	1,7189	1,1201	-12,65	-3,75	4,00	-5,98
	Σύνολο 2002			8,00	20,8	41,90	56,82

Διάγραμμα 3**Ημερήσιες αγοραπωλησίες συναλλάγματος της Κεντρικής
Τράπεζας με τις εγχώριες τράπεζες
4/1/1999-28/6/2002**

Σημείωση: Αγορές ξένου συναλλάγματος από την Κεντρική Τράπεζα εμφανίζονται με θετικό πρόσημο.

2.2 ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ*

Στο νομισματικό τομέα το κυρίαρχο στοιχείο το μήνα Ιούνιο ήταν η περαιτέρω επιβράδυνση στο ρυθμό μεγέθυνσης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα και η συνέχιση των συνθηκών πλεονασματικής ρευστότητας. Η συνεχιζόμενη καθαρή αποπληρωμή κυβερνητικών τίτλων, ενέτεινε τις πλεονασματικές συνθήκες της τραπεζικής ρευστότητας με αποτέλεσμα η Κεντρική Τράπεζα, στα πλαίσια της αντιπληθωριστικής της πολιτικής, να συνεχίσει κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο να παρεμβαίνει στην αγορά χρήματος, μέσω δημοπρασιών (depos)¹, απορροφώντας μέρος της πλεονάζουσας ρευστότητας του τραπεζικού συστήματος. Το μήνα Ιούνιο παρατηρήθηκε επιστροφή στην τάση των συναλλαγματικών εκροών, η αξία των οποίων έφτασε τα £6,0 εκ., σε αντίθεση με καθαρές εισροές ύψους £42,7 που καταγράφηκαν το Μάιο.

Ο ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης της συνολικής ρευστότητας (M2) το Μάιο κατέγραψε μικρή πτώση, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, φτάνοντας το 12,3%, αλλά ήταν σαφώς αυξημένος σε σύγκριση με το 6,1% που σημειώθηκε το Μάιο 2001 (πίνακας 7). Οριακή επιβράδυνση κατέγραψε και ο κινητός μέσος όρος τριών μηνών των ετήσιων ρυθμών αύξησης της συνολικής ρευστότητας που καλύπτει την περίοδο από το Μάρτιο 2002 μέχρι και το Μάιο 2002 φτάνοντας το 12,8%, σε σύγκριση με 12,9% την τριμηνία Φεβρουαρίου – Απριλίου 2002. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται στην πτώση που

παρουσίασε η πρωτογενής ρευστότητα, σε συνδυασμό με την επιβράδυνση της δευτερογενούς ρευστότητας.

Στον πίνακα 6 παρουσιάζονται αναλυτικά οι παράγοντες που επηρεάζουν τη συνολική προσφορά χρήματος. Από τον πίνακα αυτό φαίνεται ότι το μήνα Μάιο, σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα και οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν άνοδο ενώ τα αταξινόμητα στοιχεία και οι πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα παρουσίασαν πτώση. Για τους 12 μήνες μέχρι το Μάιο 2002 η αύξηση στις πιστώσεις προς το δημόσιο τομέα έφτασε τα £75,0 εκ., έναντι αύξησης £103,3 εκ. που καταγράφηκε τη δωδεκαμηνία μέχρι τον Απρίλιο. Για την ίδια περίοδο, τα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα αυξήθηκαν κατά £448,2 εκ., σε σύγκριση με £452,3 εκ. τον Απρίλιο. Οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα σημείωσαν άνοδο της τάξης των £646,8 εκ., σε σύγκριση με £670,4 εκ. τον προηγούμενο μήνα. Αφαιρουμένου του εξωτερικού κυβερνητικού δανεισμού, η αύξηση των πιστώσεων προς το δημόσιο τομέα ανέρχεται στα £387,7 εκ., ενώ η μεταβολή στα καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα μειώνεται στα £135 εκ

Σε ετήσιους ρυθμούς μεγέθυνσης, οι πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα παρουσίασαν περαιτέρω επιβράδυνση το Μάιο του 2002, πέφτοντας στο 9,4%, σε σύγκριση με ρυθμό μεγέθυνσης 9,8% τον Απρίλιο και 12,0% το Μάιο του 2001. Σύμφωνα με τον ετήσιο κινητό μέσο όρο, η πιστωτική επέκταση ήταν 9,8% την περίοδο Μαρτίου – Μαΐου 2002, σε σύγκριση με 10,5% την περίοδο Φεβρουαρίου - Απριλίου 2002.

* Τα νομισματικά μεγέθη αναφέρονται σε όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks) δηλ. συμπεριλαμβάνουν την Τράπεζα Αναπτύξεως, την Κτηματική Τράπεζα Κύπρου και τον Οργανισμό Χρηματοδότησης Στέγης.

¹ Η διαφορά μεταξύ reverse repos και depos είναι ότι στη δεύτερη περίπτωση δεν γίνεται αγοραπωλησία τίτλων του

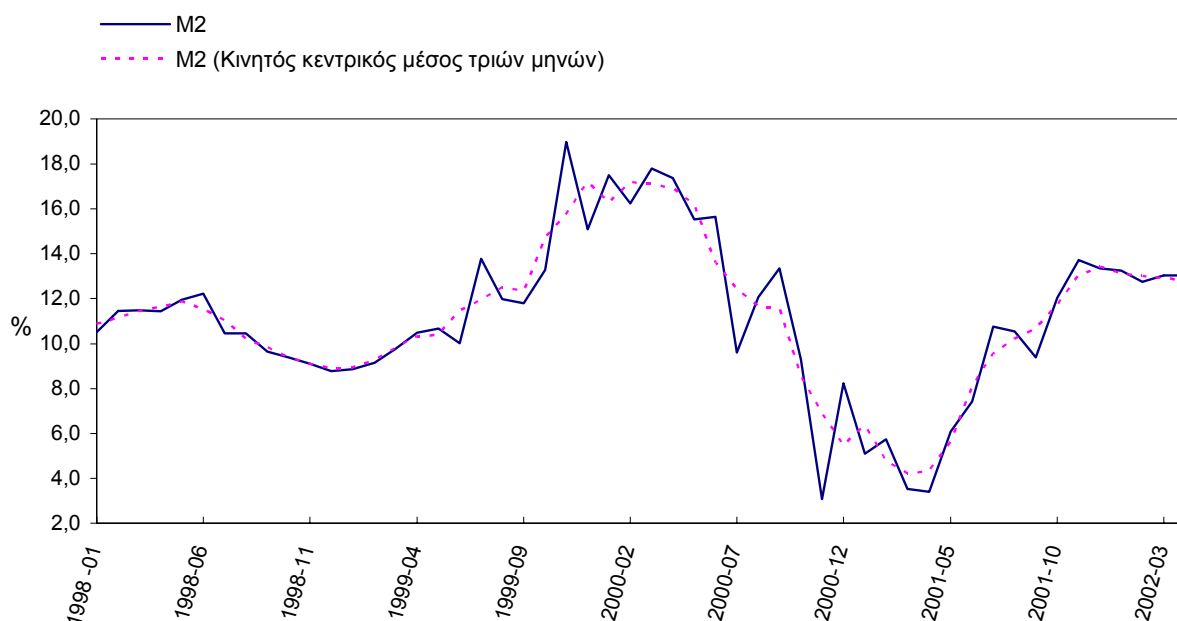
δημοσίου ενώ η διάρκεια τους δυνατό να υπερβαίνει τις 15 μέρες.

Διάγραμμα 4

Αύξηση του M2

(ετήσια ποσοστιαία μεταβολή, μηνιαία στοιχεία)

Ο χαμηλός ρυθμός επέκτασης των τραπεζικών χορηγήσεων αποδίδεται στην μειωμένη ζήτηση για δάνεια από τον ιδιωτικό τομέα λόγω επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και στο γεγονός ότι οι τράπεζες είναι πιο αυστηρές στην αξιολόγηση των αιτήσεων για παραχώρηση δανείων. Η χαμηλή πιστωτική επέκταση τους πρώτους πέντε μήνες του 2002 είχε ως αποτέλεσμα η τραπεζική χρηματοδότηση να υπολείπεται, σύμφωνα με τη μέθοδο κατανομής (πλαίσιο 1), της τιμής αναφοράς κατά £61,9 εκ.

Η ανάλυση των τραπεζικών πιστώσεων κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας (πίνακας 8) δείχνει ότι την περίοδο Ιανουαρίου – Μαΐου 2002 οι τομείς του τουρισμού, εγχώριου και εξωτερικού εμπορίου, και των προσωπικών δανείων απορρόφησαν το μεγαλύτερο μερίδιο των νέων πιστώσεων φτάνοντας το 31,1%, 27,3% και 24,3% αντίστοιχα, σε αντιδιαστολή με την ίδια περίοδο του προηγούμενου χρόνου

κατά την οποία κυριάρχησε ο τομέας των προσωπικών δανείων με μερίδιο 48,4% στις νέες πιστώσεις. Εντούτοις, σε απόλυτους αριθμούς, το ποσό των νέων πιστώσεων που διοχετεύθηκε στον τομέα του εμπορίου κατά την προαναφερθείσα περίοδο μειώθηκε από £81,4 εκ. το 2001 σε £41,2 εκ. το 2002, ενώ για τον τομέα του τουρισμού αυξήθηκε οριακά από £45,8 εκ. σε £46,9 εκ. Η μεταβολή στα προσωπικά και επαγγελματικά δάνεια περιορίστηκε στα £36,6 εκ. σε σύγκριση με £162,6 εκ. την πρώτη πενταμηνία του 2001. Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ύψος των πιστωτικών διευκολύνσεων που παραχωρήθηκαν μέσω πιστωτικών καρτών κατά το μήνα Μάιο. Οι εγχώριες δαπάνες των Κυπρίων με πιστωτικές κάρτες σημείωσαν αύξηση 30,6% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Κατά την ίδια περίοδο, οι Κύπριοι ξόδεψαν 0,7% λιγότερα στο εξωτερικό ενώ οι ξένοι κάτοχοι καρτών ξόδεψαν

0,5% λιγότερα στην Κύπρο σε σχέση με το Μάιο του 2001.

Η επέκταση των πιστώσεων φαίνεται να κινείται σε χαμηλά επίπεδα και κατά τον Ιούνιο. Σύμφωνα με τα προκαταρκτικά στοιχεία που καλύπτουν την περίοδο 1–28 Ιουνίου 2002, το ύψος των νέων πιστώσεων που

παραχωρήθηκαν ήταν της τάξης των £156,7 εκ. έναντι £163,9 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Για ολόκληρη τη δωδεκαμηνία μέχρι 28 Ιουνίου 2002, το ύψος νέων δανείων ανέβηκε στα £660,7 εκ. που ισοδυναμεί με ετήσιο ρυθμό μεγέθυνσης 9,4% έναντι αύξησης 14,4% την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους.

Πίνακας 6

Παράγοντες που επηρεάζουν τη συνολική ρευστότητα

(μεταβολή, Κυπριακές λίρες χιλιάδες)

	Μαΐ. 2002	Ιαν.-Μαΐ.		Απρ. 2001/2002	Μαΐ. 2001/2002
		2001	2002		
Καθαρά συναλλαγματικά διαθέσιμα (Foreign assets (net))	53.165	-172.421	153.634	452.283	448.179
Πιστώσεις προς τον ιδιωτικό τομέα (Claims on private sector)	36.592	351.786	171.291	670.434	646.807
Πιστώσεις προς τον δημόσιο τομέα (Claims on public sector)	-19.189	7.477	-256.456	103.258	75.039
Αταξινόμητα στοιχεία (Unclassified items)	-4.810	-41.125	28.288	-389.828	-368.836
Συνολική Ρευστότητα (M2) (Total liquidity)	65.758	145.717	96.757	836.147	801.189
Πρωτογενής ρευστότητα (M1) (Money supply)	-248	-68.251	-97.642	18.159	-7.843
Νόμισμα σε κυκλοφορία (Currency in circulation)	3.286	-407	3.090	35.822	26.766
Καταθέσεις όψεως (Demand deposits)	-3.534	-67.844	-100.732	-17.663	-34.609
Δευτερογενής ρευστότητα (Quasi-money)	66.006	213.968	194.399	817.988	809.032

Πίνακας 7**Ετήσια ποσοστιαία μεταβολή (%)**

	1998	1999	2000	2001	2001 Μαϊ.	2002 Απρ.	2002 Μαϊ.
M1 (Πρωτογενής ρευστότητα)	3,4	41,3	4,0	2,0	1,5	1,8	-0,8
M2 (Συνολική ρευστότητα)	8,8	15,1	8,2	13,3	6,1	13,0	12,3
Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα	14,3	13,9	14,9	12,7	12,0	9,8	9,4

Πίνακας 8**Τραπεζικές πιστώσεις κατά κατηγορία**

	Ιαν.-Μαΐου			
	2001		2002	
	μεταβολή ΛΚ' 000	μερίδιο %	μεταβολή ΛΚ' 000	μερίδιο %
Δημόσια Ιδρύματα και Οργανισμοί	16.377	4,9	-6.834	-4,5
Γεωργία	-3.209	-1,0	-4.825	-3,2
Μεταλλεία	1.435	0,4	2.213	1,5
Μεταποίηση	-16.202	-4,8	270	0,2
Μεταφορές και Επικοινωνίες	7.704	2,3	9.186	6,1
Εξωτερικό και Εγχώριο Εμπόριο	81.440	24,3	41.166	27,3
Κτίρια και Κατασκευές	40.395	12,0	27.215	18,0
Τουρισμός	45.780	13,6	46.905	31,1
Προσωπικά και Επαγγελματικά Δάνεια	162.561	48,4	36.633	24,3
Προεξοφλήσεις Συναλλαγματικών: Εσωτερικού	-691	-0,2	247	0,2
Εξωτερικού	97	0,0	-1.296	-0,9
Σύνολο	335.687	100,0	150.880	100,0

Η παραχώρηση δανείων σε κατοίκους Κύπρου σε ξένο συνάλλαγμα παρουσίασε ελαφρά αύξηση το Μάιο² φτάνοντας τα £13,6 εκ. σε σύγκριση με άνοδο £12,9 εκ. τον Απρίλιο. Ως αποτέλεσμα, το

μερίδιο των πιστώσεων σε ξένο νόμισμα στις συνολικές πιστώσεις παρουσίασε ελαφρά άνοδο στο 10,5% από 10,3% τον προηγούμενο μήνα. Σε αντιδιαστολή, τα προκαταρκτικά στοιχεία για τον Ιούνιο δείχνουν ότι το ύψος του ξένου δανεισμού σε κατοίκους Κύπρου μειώθηκε κατά £10,2 εκ.

² Σημειώνεται ότι τα αναφερόμενα μεγέθη περιλαμβάνουν μόνο τις χορηγίες των δανείων που παραχωρήθηκαν από όλα τα εγχώρια τραπεζικά ιδρύματα (all banks). Ο δανεισμός από τράπεζες του εξωτερικού σε Κύπριους σύμφωνα με τα στοιχεία που υποβάλλονται για το μακροπρόθεσμο δανεισμό κυμαινόταν σε πολύ χαμηλά επίπεδα.

Πίνακας 9

Απαιτήσεις επί του ιδιωτικού τομέα

(μεταβολή 2002, Κυπριακές λίρες εκατ.)

	Μαρ.	Απρ.	Μαΐ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα σε κατοίκους Κύπρου	-0,7	12,9	13,6
Σύνολο πιστώσεων	70,6	14,2	25,0

(υπόλοιπα τέλος περιόδου, Κυπριακές λίρες εκατ.)

	1999	2000	2001	2001 Μαΐ.	2002 Απρ.	2002 Μαΐ.
Δάνεια σε ξένο νόμισμα σε κατοίκους Κύπρου	355,2	373,5	729,9	545,8	772,3	785,9
Σύνολο πιστώσεων	5673,5	6517,5	7317,0	6869,3	7472,9	7497,9
Μερίδιο %	6,3	5,7	10,0	7,9	10,3	10,5

Όπως τονίστηκε στην προηγούμενη Έκθεση, αξιοσημείωτη είναι η στροφή των Κυπρίων προς ξένα νομίσματα πέραν του ευρώ. Σύμφωνα με πληροφορίες από τις τράπεζες, ο ξένος δανεισμός των Κυπρίων προοδευτικά συνάπτεται σε δολάρια, ελβετικά φράγκα και ιαπωνικά γεν, με αποτέλεσμα οι χορηγήσεις σε ευρώ, να περιοριστούν περίπου στο 75% των νέων πιστώσεων από το εξωτερικό. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την εικόνα του προηγούμενου έτους όπου το ευρώ κυριαρχούσε, σε ποσοστό πέραν του 80%, στις προτιμήσεις των δανειζομένων. Σύμφωνα πάντα με τα στοιχεία του προηγούμενου έτους, γύρω στο 52% των δανείων σε ξένο συνάλλαγμα χρησιμοποιήθηκαν για την αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων, ενώ το 40% των δανείων κατανεμήθηκε στην Κύπρο και στην αγορά πάγιου εξοπλισμού³.

³ Αποπληρωμή υφιστάμενων υποχρεώσεων αναφέρεται τόσο σε υφιστάμενα δάνεια σε λίρες Κύπρου όσο και τη μετατροπή υφιστάμενων ξένων δανείων σε άλλο νόμισμα.

Πλαίσιο 1**Παρακολούθηση πιστωτικής επέκτασης***

Σύμφωνα με το οικονομικό πρόγραμμα (Financial Programme) ως τιμή αναφοράς για την πιστωτική επέκταση το 2002 καθορίστηκε το 11% για ολόκληρο το χρόνο. Επίτευξη της τιμής αναφοράς θα σημαίνει ότι οι πιστώσεις το 2002, ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π., θα ανεβούν στο 131% από 125% το 2001**.

Πιστώσεις ως % του Α.Εγχ.Π.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
ΠΙ/Α.Εγχ.Π.	100%	106%	113%	119%	125%	131%

Η συνεχής διεύρυνση των πιστώσεων ως ποσοστού του Α.Εγχ.Π. δημιουργεί εύλογες ανησυχίες για τη διατηρησιμότητα (sustainability) μιας τέτοιας πολιτικής και κατ'επέκταση η τιμή αναφοράς του 11% για τις πιστώσεις θα πρέπει τουλάχιστο να τηρηθεί. Επομένως, είναι απαραίτητο να διαπιστώνεται εάν η πορεία της πιστωτικής επέκτασης σε κάθε χρονική περίοδο βρίσκεται εντός ή εκτός της τιμής αναφοράς. Για να απαντηθεί το πιο πάνω ερώτημα εξετάζονται τρεις μέθοδοι:

(1) Αναγωγή σε ετήσιους όρους (annualised)

Ο ρυθμός αύξησης των πιστώσεων που παρατηρείται σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή ανάγεται σε ολόκληρο το έτος (annualised) δηλαδή εάν συνεχίσει η πιστωτική επέκταση να διευρύνεται με τον ίδιο ρυθμό που θα καταλήξει για ολόκληρο το έτος.

Για παράδειγμα η πιστωτική επέκταση σε απόλυτα μεγέθη από τα τέλη Δεκεμβρίου 2001 μέχρι το τέλος Μαΐου, 2002 ήταν της τάξης των £171,3 εκ. Αυτή η απόλυτη μεταβολή μεταφραζόμενη σε ρυθμό αύξησης σε ετήσια βάση προσαρμοσμένη για εποχικότητα δίνει:

**Ετήσια Βάση
(εποχικά διορθωμένη***)**

8,6%

Τιμή αναφοράς

11%

(2) 12μηνος ρυθμός αύξησης

Η τιμή αναφοράς του 11% καθορίστηκε ως η αύξηση των πιστώσεων από Δεκέμβριο σε Δεκέμβριο. Οπότε θα ήταν λογικό να υποθέσουμε ότι ο κάθε μήνας έναντι του αντίστοιχου μήνα του προηγούμενου χρόνου θα πρέπει να παρουσιάζει ρυθμό αύξησης μικρότερο ή ίσο της τιμής αναφοράς ώστε η πιστωτική επέκταση στο τέλος του έτους να παραμείνει εντός των καθορισμένων πλαισίων. Με βάση τη μέθοδο αυτή ο 12μηνος ρυθμός επέκτασης των πιστώσεων προς τον ιδιωτικό τομέα τον Μάιο είναι:

* Η πιστωτική επέκταση συμπεριλαμβάνει όλα τα τραπεζικά ιδρύματα (all banks)

** Εάν συνυπολογισθεί και η χορήγηση πιστώσεων από τα συνεργατικά τότε οι συνολικές πιστώσεις ως ποσοστό του Α.Εγχ.Π. διαφοροποιούνται ως 139% το 1997, 145% το 1998, 154% το 1999, 158% το 2000 και 162% το 2001.

*** Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο X11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων.

	12 μήνες	Τιμή Αναφοράς
	9,4%	11,0%
Κινητός Μέσος όρος	9,8%	

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει το πρόβλημα βάσης (base effect) δηλ. τα στοιχεία δυνατό να είναι παραπλανητικά εάν ο μήνας βάσης για κάποιο λόγο παρουσιάζεται ασυνήθιστα ψηλός ή χαμηλός. Για περιορισμό του προβλήματος η παρακολούθηση του εν λόγω μεγέθους δέον όπως συμπληρώνεται με τη μέθοδο των κινητών μέσων (moving average).

(3) Μέθοδος κατανομής

Η Κεντρική Τράπεζα υπολόγισε ότι οι πιστώσεις θα μπορούσαν να διευρυνθούν μέχρι £808 εκ. και να φτάσουν τα £8150 εκ. στο τέλος του 2002. Το ποσό αυτό (τιμή αναφοράς) δυνατό να κατανεμηθεί μέσα στους μήνες του 2002 σύμφωνα με την εποχικότητα των προηγούμενων ετών. Η όλη παρακολούθηση δυνατό να γίνεται με τον ακόλουθο πίνακα όπου η πρώτη γραμμή παρουσιάζει την κατανομή των πιστώσεων σύμφωνα με την τιμή αναφοράς και η δεύτερη γραμμή τη μέχρι σήμερα πραγματοποιηθείσα πιστωτική επέκταση. Όπως φαίνεται από τον πίνακα η μέχρι σήμερα πιστωτική επέκταση βρίσκεται σε επίπεδα χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς.

Πίνακας τραπεζικής χρηματοδότησης 2002

(Κυπριακές λίρες εκατ.)

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Τιμή αναφοράς*	7359	7431	7529	7550	7578	7658	7676	7646	7712	7753	7795	8150
Πραγματική	7360,6	7394,7	7465,2	7479,5	7516,1							

* Ο υπολογισμός της εποχικότητας έγινε με τη μέθοδο Χ11 και περιέλαβε μια περίοδο 15 χρόνων. Επειδή δυνατό να διαφοροποιήθηκε μέσα στα χρόνια το εποχικό πρότυπο των τραπεζών λήφθηκε επίσης υπόψη το ποσοστό πιστώσεων που παραχωρήθηκε κάθε μήνα τα τελευταία 6 χρόνια.

Χρηματαγορά

Στην αγορά χρήματος σημειώθηκαν τον Ιούνιο οι συνθήκες αυξημένης πλεονασματικής τραπεζικής ρευστότητας. Στην ενίσχυση των συνθηκών πλεονασματικής ρευστότητας συνέβαλε αποφασιστικά η μεταβολή των κυβερνητικών καταθέσεων με την Κεντρική Τράπεζα από £80,2 εκ. κατά μέσο όρο το Μάιο σε υπερανάληψη £47,4 εκ. τον Ιούνιο (πίνακας 11). Μέρος των κυβερνητικών καταθέσεων χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή τίτλων του δημοσίου καθαρού ύψους £75,0 εκ. Στον αντίποδα, η μείωση στα καθαρά συναλλαγματικά αποθέματα μετρίασε τις συνθήκες υπερβάλλουσας ρευστότητας. Ειδικότερα, τα συναλλαγματικά διαθέσιμα της Κεντρικής Τράπεζας παρουσιάζουν μέση ημερήσια αξία τον Ιούνιο της τάξης των £1576,3 εκ. από £1632,1 εκ. τον προηγούμενο μήνα.

Η Κεντρική Τράπεζα, για να διατηρήσει τα επιτόκια συμβατά με την αντιπληθωριστική

πολιτική της, παρενέβηκε στην αγορά χρήματος μέσω δημοπρασιών (depos). Ειδικότερα, το Μάιο, η Κεντρική Τράπεζα απορρόφησε σε δύο δημοπρασίες συνολική ρευστότητα ύψους £599,5 εκ. με μέσο επιτόκιο 3,96% ενώ τον Ιούνιο σε τέσσερις δημοπρασίες απορροφήθηκε ρευστότητα ύψους £526,0 εκ. με μέσο επιτόκιο 3,91%. Σημειώνεται, ότι σε δύο περιπτώσεις, στις 6 και 10 Ιουνίου, διενεργήθηκαν δημοπρασίες ποσού με σταθερό επιτόκιο 4,00% και 3,90% και διάρκεια 42 και 38 ημέρες, αντίστοιχα.

Προβληματισμό προκαλεί το γεγονός ότι η κυβέρνηση τον Ιούνιο και για δεύτερο συνεχή μήνα, δεν διενήργησε τις δεκαπενθήμερες προγραμματισμένες δημοπρασίες τριμηνιαίων γραμματίων με αποτέλεσμα η αποδεσμευθείσα ρευστότητα να καταλήγει να απορροφάται από την Κεντρική Τράπεζα. Ειδικότερα, τον Ιούνιο δεν υπήρξε καμιά δημοπρασία σε τριμηνία

Πίνακας 10

Επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως)

	1998	1999	2000	2001	2001 Ιουν.	2002 Μαϊ.	2002 Ιουν.
Διατραπεζική αγορά (1 μέρα)	4,83	5,15	5,96	4,93	4,73	3,28	3,42
Repos	4,68	5,45	5,97	6,39			
Reverse repos/depos			4,44	4,59	5,39	3,96	3,91
Γραμμάτια δημοσίου (13 εβδομάδες)	5,50	5,54	5,75	6,00	5,49		
Γραμμάτια δημοσίου (52 εβδομάδες)	5,99	6,00	6,21	6,35	6,45		
Χρεόγραφα αναπτύξεως (2 χρόνια)			6,55	6,11	6,71		
Χρεόγραφα αναπτύξεως (5 χρόνια)	6,95	7,27	7,45	6,96	7,36		
Χρεόγραφα αναπτύξεως (10 χρόνια)	7,22	7,36	7,55	7,66			
Χρεόγραφα αναπτύξεως (15 χρόνια)				6,47			

Σημείωση: Αριθμητικός μέσος όρος των σταθμικών μέσων επιτοκίων της περιόδου

Πίνακας 11

Ρευστότητα τραπεζικού συστήματος

(€ εκατ. , ημερήσιοι μέσοι όροι περιόδου)

	Προσφορά ρευστότητας					Απορρόφηση ρευστότητας						Τρεχούμενοι λογαριασμοί πιστωτικών ιδρυμάτων (MRA)	Νομισματική βάση (6+7+9+12)
	Πράξεις νομισματικής πολιτικής												
	Καθαρό ενεργητικό σε χρυσό και συνάλλαγμα (NFA)	Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης (repos)	Πράξεις πιο μακροπρόθεσμης αναχρηματοδότησης	Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (lomard)	Άλλες πράξεις (swap)	Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (overnight)	Πρόσθετες και ειδικές και Σ.Μ.Ε. Καταθέσεις (additional & special & S.M.E. dep.)	Rev - repos & depots	Τραπεζο-γραμμάτια, νομίσματα σε κυκλοφορία (cur. in circul.)	Καταθέσεις κεντρικής κυβέρνησης (καθαρές)	Άλλοι παράγοντες απορρόφησης ρευστότητας (καθαροί)		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
2000 Ιουν.	987,8	0,0	0,0	17,3	4,0	1,1	0,6	0,0	354,2	-44,6	249,1	448,8	803,5
Ιουλ.	998,1	0,0	0,0	20,3	2,0	0,1	0,0	0,0	363,3	14,7	123,0	519,3	882,6
Αυγ.	1.006,0	0,0	0,0	11,5	1,8	0,5	1,7	0,0	365,1	50,6	92,9	508,5	875,3
Σεπ.	1.028,0	0,0	0,0	4,0	0,4	3,7	0,5	0,0	358,6	48,2	112,1	509,3	868,4
Οκτ.	1.018,1	0,0	0,0	18,6	4,3	0,3	0,0	0,0	354,7	-26,8	194,9	517,8	872,5
Νοε.	1.056,5	0,0	0,0	6,3	1,8	3,7	0,0	0,0	341,5	9,8	199,8	509,8	851,2
Δεκ.	1.007,1	0,0	0,0	18,9	1,1	4,1	0,5	0,0	353,8	-22,4	184,1	507,0	861,2
2001 Ιαν.	892,6	10,2	0,0	8,6	1,1	3,9	94,5	0,0	346,9	51,8	-15,9	431,3	876,6
Φεβ.	876,0	49,5	0,0	0,5	1,2	12,5	93,9	0,0	336,2	-6,8	47,8	443,6	886,1
Μαρ.	991,3	16,3	0,0	5,0	1,0	2,9	93,0	0,0	337,5	38,2	97,0	444,9	878,3
Απρ.	1.075,1	0,0	0,0	18,2	0,7	0,3	90,7	0,0	358,7	0,0	194,4	449,7	899,5
Μαϊ.	1.109,6	0,0	0,0	28,2	1,2	1,0	84,2	0,0	369,4	58,4	175,7	450,3	904,9
Ιουν.	1.316,1	0,0	0,0	0,0	0,0	57,9	79,7	26,4	382,7	132,3	198,2	439,1	959,3
Ιουλ.	1.379,0	0,0	0,0	1,2	0,0	9,2	79,6	92,0	393,8	159,8	194,5	451,1	933,8
Αυγ.	1.333,2	0,0	0,0	0,5	0,0	39,3	79,6	58,6	393,9	125,6	179,4	457,2	970,2
Σεπ.	1.359,6	0,0	0,0	0,0	0,0	58,7	79,6	94,8	386,0	89,4	189,3	461,8	986,1
Οκτ.	1.358,1	0,0	0,0	2,3	0,1	19,4	79,6	104,7	384,3	58,0	250,0	464,5	947,8
Νοε.	1.372,1	0,0	0,0	2,3	0,0	13,3	79,4	118,5	366,5	54,6	275,5	466,6	925,8
Δεκ.	1.334,4	0,0	0,0	3,6	0,0	8,3	79,4	111,9	385,3	10,5	274,6	468,1	941,1
2002 Ιαν.	1.309,0	0,0	0,0	0,8	0,0	16,4	79,4	174,3	377,6	64,7	124,2	473,1	946,6
Φεβ.	1.384,4	0,0	0,0	0,6	0,0	14,5	79,4	131,3	363,9	169,8	137,7	488,6	946,4
Μαρ.	1.684,4	0,0	0,0	3,3	0,0	24,8	79,4	189,9	367,4	369,6	167,3	489,2	960,9
Απρ.	1.637,5	0,0	0,0	3,4	0,0	17,6	79,4	267,7	379,4	116,5	289,7	490,7	967,0
Μαϊ.	1.632,1	0,0	0,0	1,0	0,0	11,2	79,4	287,6	400,1	80,2	281,2	493,4	984,1
Ιουν.	1.576,3	0,0	0,0	0,6	0,0	26,0	79,4	366,9	403,1	-47,4	252,7	496,3	1.004,7

ή ετήσια γραμμάτια δημοσίου, καθώς και χρεόγραφα πενταετούς ή δεκαετούς διάρκειας. Σημειώνεται ότι γενικά το ποσοστό αποδοχής προσφορών τίτλων του δημοσίου, δηλ. ο λόγος της αξίας των τίτλων που πωλήθηκαν ως προς τη συνολική αξία που ανακοινώθηκε, για την πρώτη τετραμηνία του 2002 (ο Απρίλιος είναι ο τελευταίος μήνας κατά τον οποίο διενεργήθηκαν δημοπρασίες) κυμαινόταν γύρω στο 40%, ενώ ο λόγος της αξίας των τίτλων που πωλήθηκαν ως προς τη ζητούμενη αξία μειώνεται ακόμη περισσότερο στο 30%.

Τα επιτόκια της χρηματαγοράς παρέμειναν στα ίδια χαμηλά επίπεδα, όπως διαμορφώθηκαν μετά τις τρεις μειώσεις στα βασικά επιτόκια. Το μέσο επιτόκιο της διατραπεζικής αγοράς διάρκειας μιας νύκτας αυξήθηκε από το 3,28% το Μάιο στο 3,42% τον Ιούνιο, παραμένοντας όμως σημαντικά χαμηλότερο από το επιτόκιο παρέμβασης (depos). Όσον αφορά τους τίτλους του δημοσίου, η μέση απόδοση στα τριμηνιαία γραμμάτια ανήλθε στο 4,00% το Μάρτιο, ενώ το μέσο

μηνιαίο επιτόκιο των γραμματίων του δημοσίου διάρκειας 52 εβδομάδων βρισκόταν στο 4,50% τον Απρίλιο. Όσον αφορά τους μακροπρόθεσμους τίτλους, τον Απρίλιο το μέσο επιτόκιο των πενταετών χρεογράφων βρισκόταν στο 5,08% ενώ για τα δεκαετή χρεόγραφα δεν έγινε καμία δημοπρασία κατά την περίοδο Μαρτίου – Ιουνίου 2002.

Παρόλο που η τελευταία δημοπρασία στα δεκαετή χρεόγραφα έγινε το Φεβρουάριο με μέσο επιτόκιο 5,37%, ο δωδεκάμηνος μέσος όρος των μακροπρόθεσμων επιτοκίων μειώθηκε στο 6,89%. Λόγω επίσης της αύξησης στα αντίστοιχα ευρωπαϊκά επιτόκια, η απόκλιση μεταξύ εγχώριων και ευρωπαϊκών μακροπρόθεσμων επιτοκίων μειώθηκε στις 179 μ.β. Ταυτόχρονα, η ψαλίδα μεταξύ των πραγματικών επιτοκίων της ΕΕ και των αντίστοιχων εγχώριων επιτοκίων σμικρύνθηκε ακόμη περισσότερο, λόγω της αύξησης στον εγχώριο πληθωρισμό, φτάνοντας τις 183 μ.β. τον Απρίλιο έναντι διαφοράς 232 μ.β. το Μάρτιο (πίνακας 12).

Πίνακας 12

Πληθωρισμός και επιτόκια σε Ευρώπη και Κύπρο - Απρίλιος 2002

(μέσος όρος τελευταίων 12 μηνών)

	Πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ)	Μακροπρόθεσμα Επιτόκια	Μακροπρόθεσμα Πραγματικά Επιτόκια
Βέλγιο	2,40	5,20	2,80
Δανία	2,30	5,10	2,80
Γερμανία	2,20	4,90	2,70
Ελλάδα	3,90	5,30	1,40
Ισπανία	2,90	5,20	2,30
Γαλλία	2,00	5,00	3,00
Ιρλανδία	4,30	5,10	0,80
Ιταλία	2,40	5,20	2,80
Λουξεμβούργο	2,10	4,90	2,80
Ολλανδία	4,90	5,00	0,10
Αυστρία	2,20	5,10	2,90
Πορτογαλλία	4,00	5,20	1,20
Φιλανδία	2,60	5,10	2,50
Σουηδία	2,90	5,30	2,40
Ηνωμένο Βασίλειο	1,40	5,10	3,70
Ευρωζώνη	2,50	5,10	2,60
ΕΕ-15	2,30	5,10	2,80
Κύπρος	2,26	6,89	4,63

Διεθνή και Εγχώρια Επιτόκια

Η βελτίωση των οικονομικών συνθηκών συνέβαλε ώστε να διατηρηθούν και το μήνα Ιούνιο τα βασικά επιτόκια της ΕΚΤ, του FED και της Τράπεζας της Αγγλίας, αμετάβλητα. Οι οικονομικοί αναλυτές συμμερίζονται την άποψη ότι ο κύκλος των μειώσεων των επιτοκίων έχει ολοκληρωθεί και δημιουργούνται προϋποθέσεις για πιο συγκρατημένη νομισματική πολιτική. Όπως έχει ήδη αναφερθεί, για τη περίπτωση της Μ. Βρετανίας η αύξηση των επιτοκίων αναμένεται

μέχρι τον Αύγουστο ενώ για την Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ και την ΕΚΤ το ενδεχόμενο αυτό θεωρείται τώρα πιο απομακρυσμένο. Η σταθεροποίηση των επιτοκίων τόσο από την ΕΚΤ όσο και από την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (πίνακας 13) είχε ως αποτέλεσμα το εύρος της ψαλίδας στα βασικά τους επιτόκια να παραμείνει στις 125 μ.β. για το επιτόκιο οριακής χρηματοδότησης και 25 μ.β. στο επιτόκιο καταθέσεων μιας νύκτας.

Πίνακας 13

Βασικά επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως; μεταβολές σε εκατοστιαίες μονάδες)

		μεταβολή
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα		
<i>(6 Ιουνίου 2002)</i>		
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	3,25	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	4,25	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,25	-
Τράπεζα της Αγγλίας		
<i>(6 Ιουνίου 2002)</i>		
Repo Rate	4,00	-
Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ		
<i>(26 Ιουνίου 2002)</i>		
Federal Funds Rate	1,75	-
Discount Rate	1,25	-
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου		
<i>(14 Ιουνίου 2002)</i>		
Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos	4,00	-
Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης (Lombard)	5,50	-
Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων (Deposit facility)	2,50	-

Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ)

Ο Γενικός Δείκτης Τιμών κατέγραψε μια σύντομη ανοδική πορεία μετά το τέλος του Απριλίου, φτάνοντας μέχρι τις 105,22 μονάδες στις 9 Μαΐου, για να υποχωρήσει όμως τις επόμενες μέρες, σημειώνοντας μια καθαρή πτωτική τάση. Η πτώση του δείκτη συνοδεύτηκε με αντίστοιχη μείωση στον όγκο συναλλαγών σε σχέση με τον Απρίλιο. Συγκεκριμένα, την τελευταία μέρα του Μαΐου ο Γενικός Δείκτης Τιμών έκλεισε στις 101,1 μονάδες, ενώ τον Απρίλιο είχε φτάσει στις 96,8 μονάδες (Διάγραμμα 5). Σημειώνεται ότι τον Απρίλιο, ο δείκτης κυμάνθηκε μεταξύ 96,8 και 112,8 μονάδων, ενώ το Μάιο η διακύμανση ήταν μικρότερη, μεταξύ 97,2 και 105,2 μονάδων.

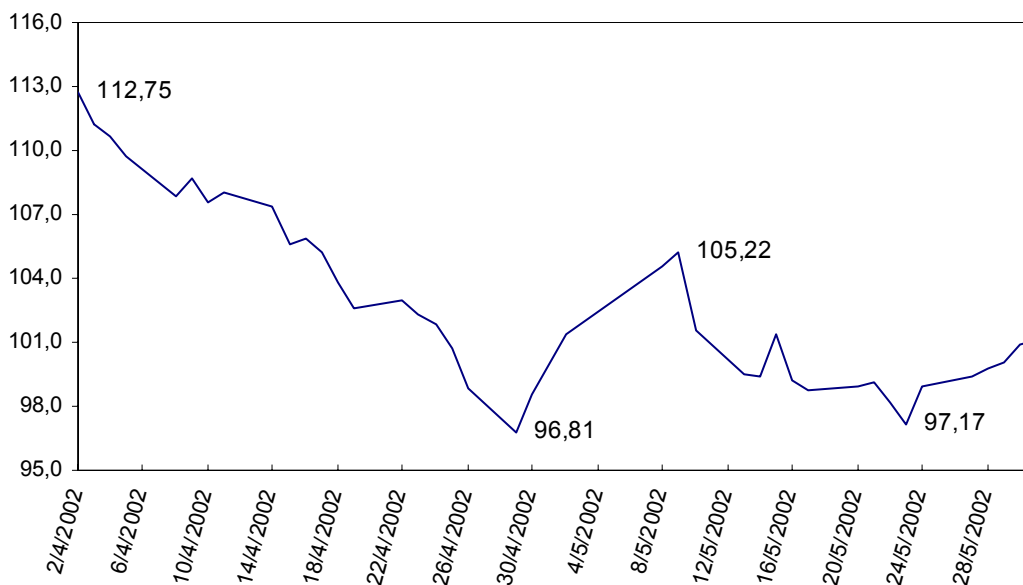
Τον ίδιο μήνα ο μέσος ημερήσιος όγκος έφτασε τα £1,5 εκ., στα ίδια επίπεδα με τον Απρίλιο, ενώ ο μέσος ημερήσιος αριθμός συναλλαγών μειώθηκε από 2088 σε 1949. Οι περισσότεροι κλαδικοί δείκτες σημείωσαν άνοδο κατά το Μάιο. Οι τίτλοι στους οποίους επικεντρώθηκε το μεγαλύτερο ποσοστό του μηνιαίου όγκου συναλλαγών ήταν οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και CLR Investment Fund, με ποσοστά 13,7% και 11,3% αντίστοιχα, ενώ τον Απρίλιο οι μετοχές της Τράπεζας Κύπρου και της Λαϊκής Τράπεζας συγκέντρωσαν ποσοστά 14,8% και 6,8%, αντίστοιχα.

Διάγραμμα 5

Γενικός Δείκτης Τιμών Χρηματιστηρίου (ΧΑΚ)

Απρίλιος - Μάιος 2002

(29/3/1996=100, ημερήσια στοιχεία)

Ο Πίνακας 14 δείχνει ότι οι μικρές εκροές κεφαλαίων που παρατηρήθηκαν κατά τους μήνες Φεβρουάριο και Μάρτιο αντιστράφηκαν. Συγκεκριμένα, τον Απρίλιο οι αγορές μετοχών από μη κατοίκους Κύπρου στο ΧΑΚ,

υπερτερούσαν των πωλήσεων κατά £0,372 εκ., ενώ το Μάιο η διαφορά μειώθηκε στα £0,183 εκ. Οι πίνακες 11 και 12 του παραρτήματος παρουσιάζουν τις αγορές και πωλήσεις μετοχών από μη κατοίκους κατά χώρα διαμονής.

Πίνακας 14

Επενδύσεις μη κατοίκων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου

(εκατομμύρια λίρες)

	2001 Απρ.	2001 Μάιος	2001 Ιούν.	2001 Ιούλ.	2001 Αύγ.	2001 Σεπ.	2001 Οκτ.	2001 Νοέμ.	2001 Δεκ.	2002 Ιαν.	2002 Φεβ.	2002 Μάρ.	2002 Απρ.	2002 Μάιος
Αγορές	1,206	1,817	0,795	0,689	1,262	0,873	0,916	1,226	0,367	0,570	0,292	0,215	0,429	0,207
Πωλήσεις	0,988	1,097	0,889	0,659	0,706	0,772	1,090	2,007	0,577	0,362	0,347	0,223	0,057	0,024
Καθαρές επενδύσεις	0,218	0,720	-0,094	0,030	0,556	0,101	-0,174	-0,781	-0,210	0,208	-0,055	-0,008	0,372	0,183

2.3 ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ

Οι τιμές κατά τον Ιούνιο του 2002 σημείωσαν αύξηση της τάξης του 2,03%, σε σύγκριση με 2,35% τον Μάιο. Όπως φαίνεται στον πιο κάτω πίνακα, η επιβράδυνση του πληθωρισμού οφείλεται κυρίως στην μείωση των τιμών των εγχώριων γεωργικών προϊόντων. Από την άλλη πλευρά, οι τιμές των εγχώριων βιομηχανικών προϊόντων επιταχύνθηκαν, ενώ οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων παρέμειναν ουσιαστικά σταθερές. Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών παρουσίασαν οριακή ανοδική επιτάχυνση.

Όσον αφορά την κατηγορία των εγχώριων προϊόντων, μια σημαντική εξέλιξη κατά τον Ιούνιο του 2002 ήταν η μείωση των τιμών των γεωργικών προϊόντων κατά 5,11%, σε σύγκριση με άνοδο 2,61% που σημειώθηκε τον προηγούμενο μήνα. Επισημαίνεται ότι η αποπληθωριστική τάση που παρατηρείται στις τιμές των γεωργικών προϊόντων τους τελευταίους μήνες οφείλεται κυρίως στις συνθήκες υψηλής βροχόπτωσης που επικράτησαν τον χειμώνα του τρέχοντος έτους, με αποτέλεσμα την

αύξηση της εαρινής γεωργικής παραγωγής σε περίοδο, μάλιστα, υποτονικής ζήτησης. Σημειώνεται ότι, ίσως εκ πρώτης όψεως παραδόξως, οι ίδιες καιρικές συνθήκες συνετέλεσαν στο να καταγραφούν υψηλές τιμές στα γεωργικά προϊόντα τους πρώτους μήνες του έτους, λόγω των καταστροφών ή άλλων ζημιών που επέφεραν οι βροχοπτώσεις, οι παγετοί και γενικά η κακοκαιρία κατά τους χειμερινούς μήνες του 2002.

Κατά τον Ιούνιο του 2002 σημειώθηκε επίσης πτώση της τιμής του ηλεκτρισμού, ενώ οι αυξήσεις των διοικητικά καθορισμένων τιμών των καυσίμων παρουσίασαν επιβράδυνση. Η πορεία των τιμών αυτών αποτελεί, κυρίως, απόρροια των εξελίξεων στις διεθνείς αγορές πετρελαίου. Σημειώνεται ότι οι τιμές του ακάθαρτου πετρελαίου (Brent) κατά το Μάιο και Ιούνιο του 2002 ανήλθαν στα \$25 και \$24 το βαρέλι, αντίστοιχα, καταγράφοντας μικρές μειώσεις σε σχέση με τις περυσινές αντίστοιχες τιμές.

Πίνακας 15

Ποσοστιαία μεταβολή δείκτη τιμών καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία

	2000	2001	Ιούνιος 2001/2000	Μάιος 2002/2001	Ιούνιος 2002/2001
Σύνολο	4,14	1,97	3,00	2,35	2,03
A Εγχώρια Προϊόντα	7,15	1,34	4,00	2,62	1,72
A.1 Γεωργικά	8,98	4,50	11,52	2,61	-5,11
A.2 Βιομηχανικά	4,40	0,78	2,98	3,09	3,88
A.2.1 Βιομηχ. μη πετρελαιοειδή	2,45	0,10	0,58	2,59	4,35
A.2.2 Καύσιμα και υγραέριο	14,86	3,99	15,61	5,44	1,76
A.3 Ηλεκτρισμός	47,32	-3,23	-9,03	-3,86	-0,11
B Εισαγόμενα Προϊόντα	2,13	0,47	1,19	-0,01	0,05
B.1 Μηχανοκίνητα οχήματα	3,78	0,55	1,23	-0,30	-0,39
B.2 Άλλα εισαγόμενα	0,93	0,41	1,17	0,21	0,38
Γ Υπηρεσίες	2,52	3,35	3,04	3,31	3,34

Οι τιμές των εισαγόμενων προϊόντων σημείωσαν αμελητέα άνοδο κατά 0,05% τον Ιούνιο του 2002, σε σύγκριση με πτώση κατά 0,01% και άνοδο 1,19% που σημειώθηκαν, αντίστοιχα, το Μάιο του 2002 και τον Ιούνιο του 2001. Συγκεκριμένα, οι τιμές των μηχανοκίνητων οχημάτων σημείωσαν οριακή πτώση, ενώ οι τιμές των άλλων εισαγόμενων προϊόντων σημείωσαν οριακή άνοδο.

Τέλος, οι τιμές των υπηρεσιών κατέγραψαν κατά τον Ιούνιο αύξηση της τάξης του 3,34%, σε σύγκριση με άνοδο 3,31% τον Μάιο του 2002 και 3,04% τον Ιούνιο του 2001. Οι κατηγορίες υπηρεσιών με τις υψηλότερες αυξήσεις αφορούν τους τομείς της υγείας, εστιατορίων και ξενοδοχείων, αναψυχής και πολιτισμού καθώς και των άλλων αγαθών και υπηρεσιών.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω εξελίξεων του Ιουνίου, ο πληθωρισμός κατά το πρώτο εξάμηνο του 2002 ανήλθε στο 2,46%, σε σύγκριση με 1,95% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Η επιτάχυνση αυτή αποδίδεται κυρίως στην κατακόρυφη αύξηση των τιμών των γεωργικών προϊόντων στις αρχές του έτους και σημειώθηκε παρά τη μείωση των τιμών των πετρελαιοειδών. Εκτενέστερη ανάλυση των εξελίξεων στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά οικονομική κατηγορία παρουσιάζεται στους πίνακες 7 μέχρι 10 του παραρτήματος⁴. Σημειώνεται ότι η πιο πάνω επιτάχυνση του πληθωρισμού αφορά και τον πυρήνα του πληθωρισμού – core inflation – που ανήλθε στο 2,2% την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου

⁴ Ο πίνακας 7 παρουσιάζει την ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών καταναλωτή από το 2000 μέχρι τον Ιούνιο του 2002, ενώ ο πίνακας 8 παρουσιάζει τις αντίστοιχες σταθμισμένες επιδράσεις των επιμέρους οικονομικών κατηγοριών πάνω στο συνολικό δείκτη για την ίδια περίοδο. Επιπρόσθετα, οι πίνακες 9 και 10 του επισυνημένου παραρτήματος παρουσιάζουν τις αντίστοιχες αναλύσεις των πρόσφατων εξελίξεων

2002, σε σχέση με 1,7% το πρώτο εξάμηνο του 2001 (ίδη πίνακα 7 του παραρτήματος).

Όσον αφορά τις προοπτικές για το 2002, ο πληθωρισμός αναμένεται να κυμανθεί γύρω στο 2,5% χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η επίδραση της αύξησης του συντελεστή του Φ.Π.Α. και οι αλλαγές στους άλλους έμμεσους φόρους που ψηφίστηκαν πρόσφατα. Η πρόβλεψη αυτή, βασίζεται στο πλαίσιο ανάλυσης των τιμών κατά οικονομική κατηγορία, όπως παρουσιάζεται πιο πάνω⁵, και υποθέτει ότι οι διεθνείς τιμές πετρελαίου θα διατηρηθούν περίπου στο επίπεδο των \$24 το βαρέλι κατά τη διάρκεια του χρόνου⁶, ενώ δεν αναμένεται να σημειωθούν περαιτέρω μεγάλες διακυμάνσεις της κυπριακής λίρας έναντι του ευρώ, δολαρίου, στερλίνας και γεν. Επίσης, στις προβλέψεις υιοθετείται η υπόθεση εργασίας ότι οι τιμές των γεωργικών προϊόντων θα σημειώσουν μικρή επιτάχυνση σε σχέση με το 2001, λόγω κυρίως των μεγάλων αυξήσεων που σημειώθηκαν τους πρώτους τέσσερις μήνες του έτους, σε αντιπαράθεση με μείωση των τιμών κατά το υπόλοιπο του έτους.

Λαμβάνοντας υπόψη την επίδραση των πρόσφατα ψηφισθέντων φορολογικών μέτρων, ο πληθωρισμός για το 2002 θα πρέπει να αναμένεται να υπερβεί το 2,5%. Η επίδραση αυτή, όμως, θα πρέπει να είναι σημαντικά μικρότερη από ότι αρχικά υπολογιζόταν, λόγω κυρίως της μείωσης των φόρων κατανάλωσης για

στο μέτωπο του πληθωρισμού κατά κατηγορία προϊόντων.

⁵ Τα συμπεράσματα αυτά υποστηρίζονται και από προκαταρκτικές οικονομετρικές αναλύσεις με αυτοπαλίνδρομα μοντέλα με τριμηνιαία στοιχεία για την περίοδο 1992(1)-2002 (1).

⁶ Σύμφωνα με τις τελευταίες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναμένεται ότι οι τιμές του πετρελαίου θα παραμείνουν κατά το 2002 στα σχετικά ψηλά επίπεδα των \$24 το βαρέλι που εξυπακούει σημαντική αύξηση σε σχέση με τις αντίστοιχες τιμές του 2001 κατά το τελευταίο τρίμηνο του έτους.

τα αυτοκίνητα τύπου σαλούν που προτάθηκε πρόσφατα και συμφωνήθηκε στα πλαίσια του φορολογικού πακέτου, μαζί με τα άλλα φορολογικά μέτρα που επηρεάζουν άμεσα τον πληθωρισμό, δηλαδή, την αύξηση του συντελεστή ΦΠΑ και τις αυξήσεις στους καταναλωτικούς φόρους για τσιγάρα, αλκοόλ και πετρελαιοειδή, τα οποία αποτελούν μέτρα που εσυζητούντο από καιρό. Συγκεκριμένα, οι μειώσεις στους φόρους κατανάλωσης των αυτοκινήτων αναμένεται να οδηγήσουν σε σημαντικές πτώσεις στις τιμές των προϊόντων αυτών, που υπολογίζεται ότι θα συνεισφέρουν, *ceteris paribus*, στη μείωση του πληθωρισμού μέχρι και 1,5 μονάδες περίπου ετήσια, ή 0,75 μονάδες για το υπόλοιπο του έτους. Αυτό θα αντισταθμίσει σε σημαντικό βαθμό την αρνητική επίδραση των άλλων προαναφερθέντων φορολογικών μέτρων που αναμένεται να συνεισφέρουν άμεσα στην αύξηση του πληθωρισμού κατά δύο ποσοστιαίες μονάδες, σε ετήσια βάση, ή κατά μία ποσοστιαία μονάδα για το δεύτερο εξάμηνο του έτους. Οι αυξήσεις αυτές ιδιαίτερα στα πετρελαιοειδή, αναμένεται να έχουν περαιτέρω έμμεσες και αλυσιδωτές επιπτώσεις στην πορεία του πληθωρισμού.

Με βάση τα πιο πάνω, ο πληθωρισμός για το 2002 αναμένεται ότι θα διαμορφωθεί γύρω στο 3%-3,5%.

Για σκοπούς σύγκρισης, στον πιο κάτω πίνακα παρουσιάζονται τα τελευταία μηνιαία στοιχεία του πληθωρισμού για την Κύπρο, την Ευρωζώνη και μερικές άλλες σημαντικές χώρες, καθώς και οι αντίστοιχες προβλέψεις για το 2002.

Πίνακας 16

Πληθωρισμός: Κύπρος & άλλες χώρες

	μεταβολή σε ετήσια βάση	μήνας	πρόβλεψη για το 2002 ¹
Κύπρος	2,0	Ιούν.	3,0 ²
Ευρωζώνη	2,0	Μάιος	2,1
Η.Π.Α.	1,2	Μάιος	1,6
Μ.Βρετ.	1,1	Μάιος	2,1
Γερμανία	0,9	Ιούν.	1,6
Ιταλία	2,3	Μάιος	2,2
Δανία	2,1	Μάιος	2,4
Γαλλία	1,4	Μάιος	1,8
Αυστρία	1,9	Μάιος	1,7
Βέλγιο	1,3	Μάιος	2,0
Ισπανία	3,6	Μάιος	3,1
Σουηδία	2,0	Μάιος	2,4
Ελβετία	0,6	Μάιος	0,8
Ιαπωνία	-1,1	Απρ.	-0,9
Καναδάς	1,0	Μάιος	1,5

(1) Πηγή: *The Economist*

(2) Πηγή: *Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου*

2.4 ΕΓΧΩΡΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

Μια συνοπτική εικόνα της γενικής κατάστασης που επικρατεί στην εγχώρια οικονομία φαίνεται στον πίνακα 17 που ακολουθεί, όπου παρουσιάζεται μια σειρά από τελευταία διαθέσιμα οικονομικά στοιχεία. Το πιο χαρακτηριστικό ίσως στοιχείο για το 2002, αποτελεί η πορεία των τουριστικών αφίξεων που εξακολουθεί να παρουσιάζει σημαντική κάμψη. Το εισόδημα από τον τουρισμό παρουσιάζει μείωση κατά την πρώτη τετραμηνία του έτους, άνκαι αυτή είναι σχετικά χαμηλή. Παράλληλα, αρκετοί δείκτες προσφοράς και ζήτησης υποδηλούν μια επιβράδυνση της οικονομικής δραστηριότητας σε σχέση με το 2001 ενώ η ανεργία κατά τους τελευταίους μήνες συνέχισε την ανοδική της πορεία σε σχέση με τους αντίστοιχους μήνες του 2001.

Παραγωγή

Σε σχέση με τον τομέα των υπηρεσιών, σημειώνεται η μείωση στις αφίξεις τουριστών κατά 14,2% το Μάιο του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 8,5% τον Μάιο του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρη την πρώτη πενταμηνία του έτους, οι αφίξεις σημείωσαν πτώση κατά 14,6%, σε σύγκριση με άνοδο 5,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Τα έσοδα από τον τουρισμό για την πρώτη τετραμηνία του 2002 μειώθηκαν κατά 3,6% και υπολογίζονται στα £186,7 εκ. Η σχετικά πολύ μικρή πτώση που παρουσιάζει το εισόδημα από τον τουρισμό, οφείλεται στην σημαντική άνοδο των κατά κεφαλή δαπανών των τουριστών.

Τα σημεία ύφεσης που παρουσιάζουν οι προοπτικές των τουριστικών αφίξεων μέσα στο 2002 αποτυπώνονται και στη μείωση του βαθμού αισιοδοξίας των ξενοδόχων, όπως φαίνεται στην Έρευνα Επιχειρηματικών Προβλέψεων που διεξήχθη από τη Στατιστική Υπηρεσία τον Απρίλιο του 2002. Συγκεκριμένα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων, που δήλωσαν πως η παρούσα κατάστασή τους κρίνεται ως μη ικανοποιητική για την εποχή, υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που τη χαρακτήρισαν ως πολύ ικανοποιητική κατά 83 εκατοστιαίες μονάδες, ενώ κατά τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου η διαφορά αυτή ήταν μόνο 10 εκατοστιαίες μονάδες. Επίσης, το ποσοστό των ξενοδόχων που εκτιμά πως κατά τον Απρίλιο του 2002 η ζήτηση ήταν χαμηλότερη της κανονικής, κυμάνθηκε σε υπερδιπλάσιο επίπεδο από τον Απρίλιο του 2001, ενώ το ποσοστό που δήλωσε ότι αναμένει τη ζήτηση να είναι χαμηλότερη της κανονικής για τους επόμενους τρεις μήνες φθάνει το 82%, σε σύγκριση με 3% τον αντίστοιχο μήνα

Πίνακας 17

Τελευταίοι Διαθέσιμοι Οικονομικοί Δείκτες

Δείκτες	2000	2001	Τελευταίος μήνας με διαθέσιμα στοιχεία		Αντίστοιχος μήνας προηγούμενου χρόνου		Τελευταία περίοδος με διαθέσιμα στοιχεία		Αντίστοιχη περίοδος προηγούμενου χρόνου	
Δείκτης τιμών καταναλωτή (%Δ)	4,1	2,0	Ιούν. 2002	2,0	Ιούν. 2001	3,0	Ιαν.-Ιούν. 2002	2,5	Ιαν.-Ιούν. 2001	2,0
Ποσοστό ανεργίας	3,4	3,0	Ιούν. 2002	2,9	Ιούν. 2001	2,7	Ιαν.-Ιούν. 2002	3,4	Ιαν.-Ιούν. 2001	3,0
Δημοσιονομικό έλλειμμα(-)/πλεόνασμα(+)(% του Α.Εγχ.Π)	-2,7	-2,8	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
Αφίξεις τουριστών (%Δ)	10,3	0,4	Μάιος 2002	-14,2	Μάιος 2001	8,5	Ιαν.-Μάιος 2002	-14,6	Ιαν.-Μάιος 2001	5,0
Τουριστικό εισόδημα (%Δ)	16,5	7,0	Απρ.2002	-14,3	Απρ. 2001	n/a	Ιαν.-Απρ.2002	-3,6	Ιαν.-Απρ.2001	n/a
Κατά κεφαλή δαπάνη τουριστών (%Δ)	5,6	6,6	Απρ.2002	12,7	Απρ. 2001	n/a	Ιαν.-Απρ.2002	13,1	Ιαν.-Απρ.2001	n/a
Ταξίδια Κυπρίων στο εξωτερικό (%Δ)	4,2	16,8	Απρ.2002	6,7	Απρ. 2001	n/a	Ιαν.-Απρ.2002	0,8	Ιαν.-Απρ.2001	n/a
Δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων (%Δ)	5,7	5,9	Απρ.2002	5,6	Απρ. 2001	2,7	Ιαν.-Απρ.2002	3,1	Ιαν.-Απρ.2001	3,6
Δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων(εξαιρουμένων των αυτοκινήτων) (%Δ)	6,9	1,2	Απρ.2002	2,0	Απρ. 2001	-0,1	Ιαν.-Απρ.2002	-1,0	Ιαν.-Απρ.2001	0,0
Εγγραφές ιδιωτικών αυτοκινήτων (% Δ)	-6,5	19,4	Ιούν. 2002	-38,6	Ιούν. 2001	1,6	Ιαν.-Ιούν. 2002	15,7	Ιαν.-Ιούν. 2001	11,6
Δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής (%Δ)	4,0	-2,6	Μάρ.2002	-6,1	Μάρ.2001	-3,4	Ιαν.-Μάρ.2002	-3,8	Ιαν.-Μάρ.2001	-4,4
Δείκτης όγκου αδειών οικοδομής (%Δ)	2,6	23,4	Μάρ.2002	93,9	Μάρ.2001	-1,2	Ιαν.-Μάρ.2002	26,1	Ιαν.-Μάρ.2001	29,4
Δείκτης αξίας αδειών οικοδομής (%Δ)	7,2	26,2	Μάρ.2002	26,2	Μάρ.2001	3,1	Ιαν.-Μάρ.2002	12,9	Ιαν.-Μάρ.2001	25,2
Πωλήσεις τσιμέντου (εκ.τόνοι) (%Δ)	1,1	11,6	Ιούν. 2002	9,3	Ιούν. 2001	5,1	Ιαν.-Ιούν. 2002	10,0	Ιαν.-Ιούν. 2001	13,6
Συνολικές εισαγωγές (c.i.f.) (%Δ)	23,2	2,4	Μάρ.2002	-13,8	Μάρ.2001	22,2	Ιαν.-Μάρ.2002	1,1	Ιαν.-Μάρ.2001	14,7
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (c.i.f.) (%Δ) ¹	16,5	8,7	Μάρ.2002	-6,8	Μάρ.2001	14,6	Ιαν.-Μάρ.2002	2,3	Ιαν.-Μάρ.2001	18,4
Συνολικές εξαγωγές (f.o.b.) (%Δ)	9,0	6,1	Μάρ.2002	-15,1	Μάρ.2001	2,1	Ιαν.-Μάρ.2002	-12,2	Ιαν.-Μάρ.2001	-0,5
Εγχώριες εξαγωγές (f.o.b.) (%Δ)	8,4	4,5	Μάρ.2002	-4,2	Μάρ.2001	4,9	Ιαν.-Μάρ.2002	7,0	Ιαν.-Μάρ.2001	-3,4
Έλλειμμα εξωτερικού εμπορίου (€ εκ.)	-1877,0	-1900,7	Μάρ.2002	-165,0	Μάρ.2001	-190,6	Ιαν.-Μάρ.2002	-462,6	Ιαν.-Μάρ.2001	-438,8

(1) Δεν περιλαμβάνονται εισαγωγές πετρελαιοειδών και στρατιωτικού υλικού

του προηγούμενου χρόνου. Ταυτόχρονα, το ποσοστό των ξενοδοχειακών επιχειρήσεων που δήλωσαν τον Απρίλιο ότι αναμένουν βελτίωση της κατάστασής τους κατά τους επόμενους έξι μήνες (προφανώς για εποχιακούς λόγους), υπερβαίνει το ποσοστό εκείνων που προβλέπει χειροτέρευση, αλλά η διαφορά αυτή είναι πολύ μικρότερη από τον ίδιο μήνα του προηγούμενου χρόνου.

Στην ίδια έρευνα της Στατιστικής Υπηρεσίας αποτυπώνονται επίσης τάσεις που αφορούν εμπορικές υπηρεσίες. Σύμφωνα με την έρευνα, σταθερός εμφανίζεται ο βαθμός αισιοδοξίας των εμπορικών επιχειρήσεων σε σύγκριση με τις προηγούμενες προβλέψεις που έγιναν τον Ιανουάριο. Το ποσοστό των επιχειρηματιών, που αναμένει περαιτέρω βελτίωση της κατάστασης των επιχειρήσεών τους εντός των επόμενων λίγων μηνών, παρουσιάζεται οριακά μειωμένο σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2002, αλλά ταυτόχρονα έχει μειωθεί και το ποσοστό εκείνων που προβλέπει χειροτέρευση, ενώ μια μεγαλύτερη πλειοψηφία από ότι τον Ιανουάριο δεν αναμένει οποιαδήποτε αλλαγή. Ακόμα, αυξημένο ποσοστό επιχειρήσεων αναμένει σταθερότητα στη ζήτηση για τις υπηρεσίες τους και στο μόνιμο προσωπικό τους, ενώ, επίσης, ένα μεγαλύτερο ποσοστό προβλέπει σταθερότητα στις τιμές των υπηρεσιών τους, σε σύγκριση με τις προβλέψεις του Ιανουαρίου του 2001.

Στο δευτερογενή τομέα, παρατηρούνται τόσο θετικές όσο και αρνητικές εξελίξεις. Από τη μια πλευρά ο τομέας των κατασκευών εξακολουθεί να παρουσιάζει ενθαρρυντικά στοιχεία, ενώ από την άλλη, η μεταποίηση βρίσκεται σε ύφεση. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου αδειών οικοδομής, που διαγράφει τις προοπτικές του τομέα των κατασκευών για τους επόμενους λίγους μήνες, παρουσίασε σημαντική αύξηση κατά το Μάρτιο

του 2002, της τάξης του 93,9%, σε σύγκριση με πτώση 1,2% τον αντίστοιχο μήνα του 2001, ενώ ο δείκτης αξίας αδειών οικοδομής, ανήλθε κατά 26,2% το Μάρτιο, σε σύγκριση με άνοδο 3,1% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Για ολόκληρο το πρώτο τρίμηνο του έτους οι δείκτες όγκου και αξίας αδειών οικοδομής ανήλθαν κατά 26,1% και 12,9%, αντίστοιχα, σε σύγκριση με άνοδο 29,4% και 25,2% αντίστοιχα κατά την ίδια περίοδο του 2001. Ταυτόχρονα, οι πωλήσεις τσιμέντου στην εγχώρια αγορά παρουσίασαν αύξηση κατά 9,3% τον Ιούνιο του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 5,1% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Για ολόκληρη την πρώτη εξαμηνία του έτους, οι πωλήσεις τσιμέντου αυξήθηκαν κατά 10,0%, σε σύγκριση με άνοδο 13,6% που παρατηρήθηκε την αντίστοιχη πενταμηνία του προηγούμενου χρόνου.

Στο βιομηχανικό μεταποιητικό τομέα, η εικόνα εξακολουθεί να μην είναι θετική αφού και κατά το Μάρτιο του 2002 ο δείκτης όγκου βιομηχανικής παραγωγής παρουσίασε μείωση κατά 6,1%, σε σύγκριση με πτώση της τάξης του 3,4% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Για ολόκληρο το πρώτο τρίμηνο του 2002, ο δείκτης σημείωσε μείωση της τάξης του 3,8%, σε σύγκριση με πτώση 4,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Εξακολουθεί δηλαδή να παρατηρείται γενική ύφεση στον υπό αναφοράν τομέα, της οποίας ο χρόνος ανατροπής είναι δύσκολο να προβλεφθεί. Η αναλυτική κατάσταση στη μεταποίηση κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 18.

Η μείωση της οικονομικής δραστηριότητας που παρατηρήθηκε στη μεταποίηση φαίνεται να επηρεάζει ως ένα σημείο και το βαθμό αισιοδοξίας των επιχειρήσεων στον τομέα αυτό. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με την προαναφερθείσα έρευνα επιχειρηματικών προβλέψεων που διεξήχθη από τη Στατιστική υπηρεσία τον

Απρίλιο του 2002, ένα χαμηλότερο ποσοστό επιχειρηματιών προβλέπει βελτίωση στην κατάσταση της επιχείρησής τους για το επόμενο εξάμηνο σε σύγκριση με τις προβλέψεις του Ιανουαρίου του 2002. Αντίθετα, όμως, ένα μεγαλύτερο ποσοστό επιχειρηματιών προβλέπει αύξηση στην παραγωγική δραστηριότητα καθώς

και αύξηση στο εργατικό δυναμικό τους απ' ότι τον Ιανουάριο του 2002. Τέλος, ένα μικρότερο ποσοστό από τον Ιανουάριο προγραμματίζει αύξηση στις τιμές των προϊόντων του.

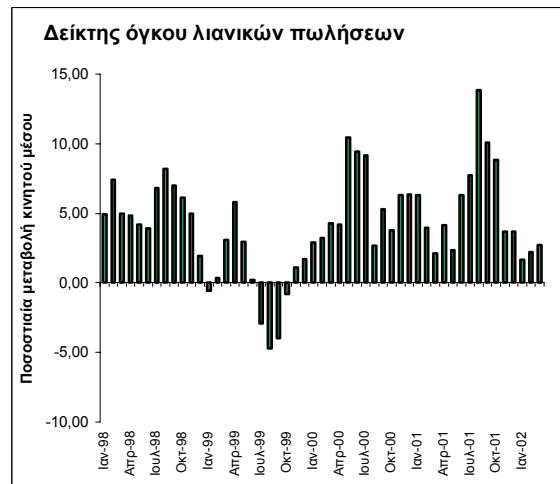
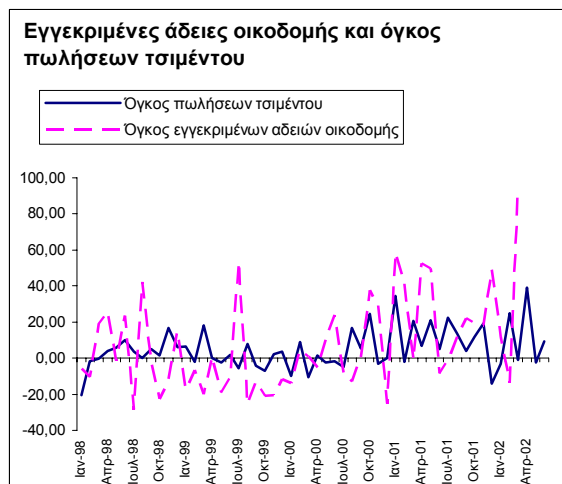
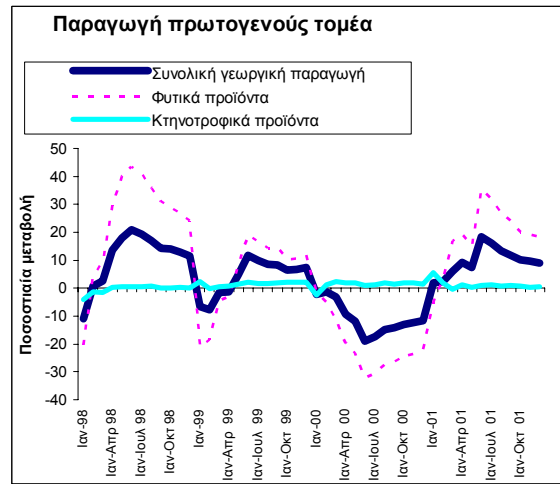
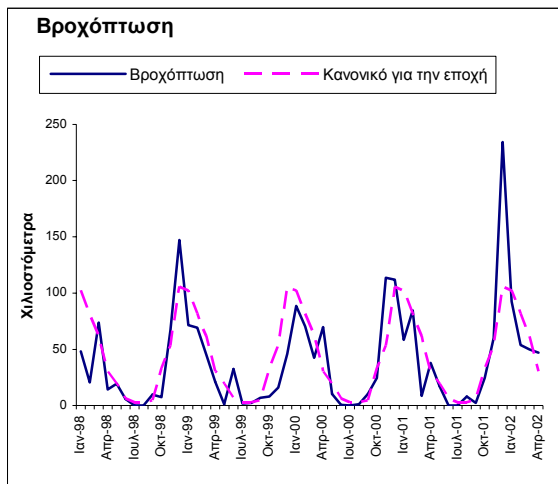
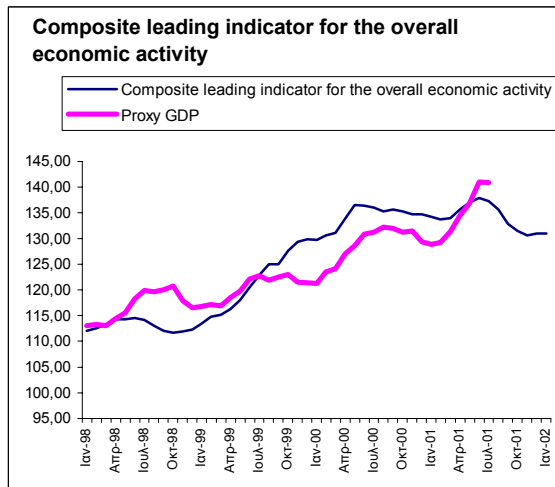
Πίνακας 18

Δείκτης Όγκου Συνολικής Βιομηχανικής Παραγωγής

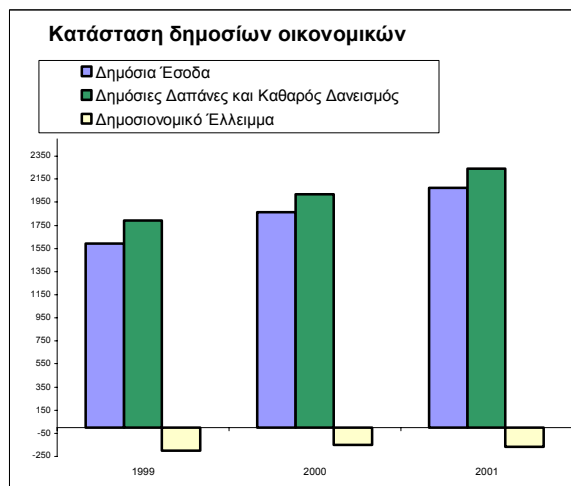
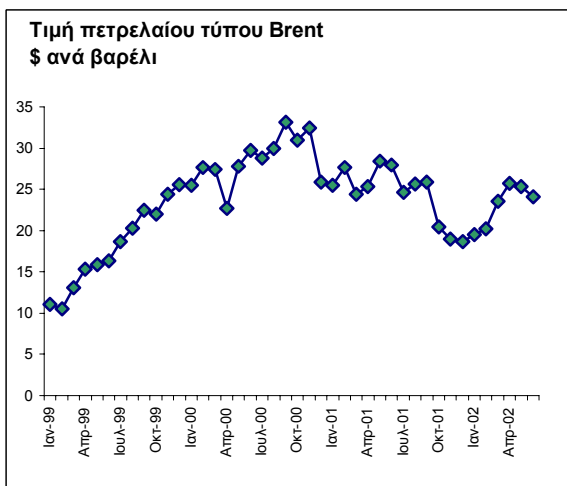
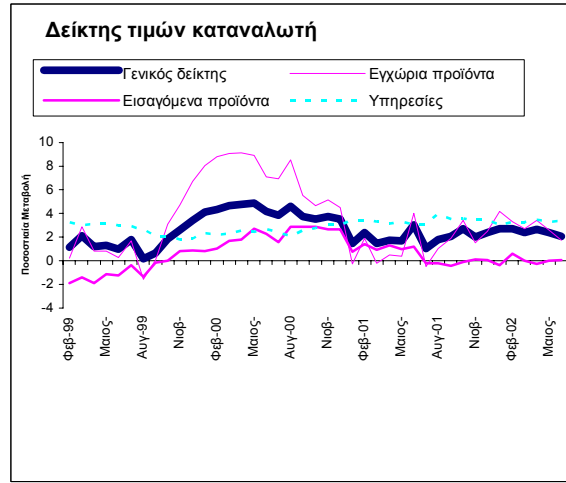
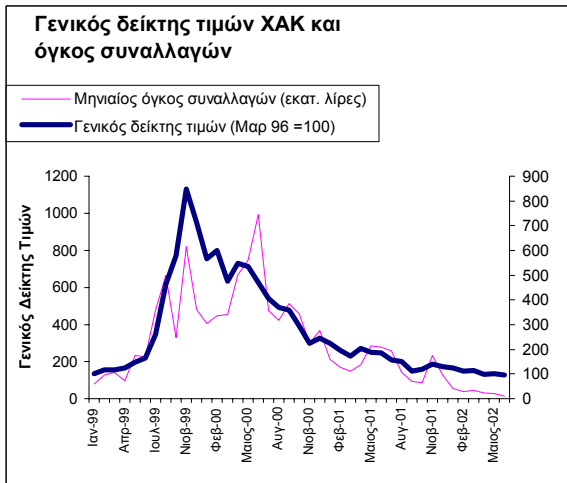
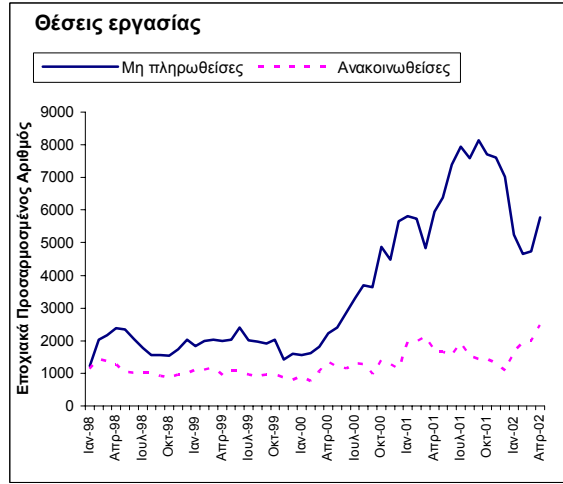
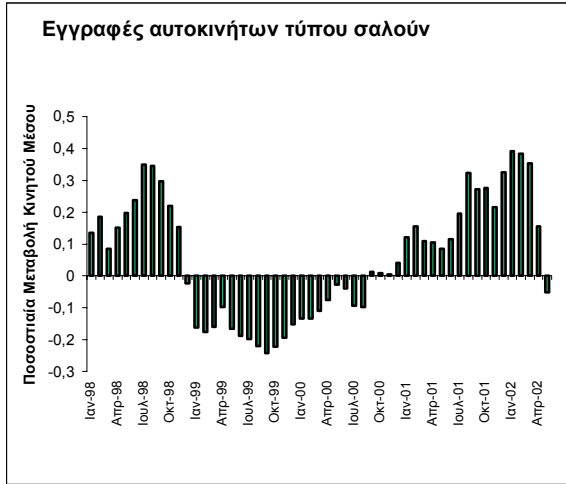
(% μεταβολή)

	Μάρτιος 02/01	Μάρτιος 01/00	Ιαν.-Μαρτ. 02/01	Ιαν.-Μαρτ. 01/00
Συνολικός Δείκτης	-6,1	-3,4	-3,8	-4,4
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνοβιομηχανία	-12,2	-9,7	-9,4	-9,1
Κλωστοϋφαντουργικές Ύλες και Προϊόντα	-1,5	-5,5	-3,6	-6,5
Δέρμα και Δερμάτινα Είδη	-3,5	-4,9	4,1	-5,0
Ξύλο και Προϊόντα Ξύλου	-2,8	1,1	-0,7	-3,2
Χαρτοπολτός, Χαρτί, Προϊόντα Χαρτιού, Εκδοτικές και Εκτυπωτικές Δραστηριότητες	-4,9	4,1	-0,5	7,8
Προϊόντα Διύλισης Πετρελαίου	3,2	-6,8	-10,0	-9,4
Χημικές Ουσίες, Χημικά Προϊόντα & Συνθετικές Ίνες	1,3	2,0	5,4	3,0
Ελαστικά Προϊόντα και Πλαστικές Ύλες	-2,0	-3,5	1,8	-1,5
Άλλα μη-μεταλλικά Ορυκτά Προϊόντα	-0,9	8,1	1,3	3,9
Βασικά Μεταλλικά και Μεταλλικά Προϊόντα	0,2	-3,7	0,8	-4,7
Μηχανήματα και Είδη Εξοπλισμού Π.δ.κ.α.	-10,3	8,3	-6,4	3,2
Ηλεκτρικός Εξοπλισμός και Οπτικές Συσκευές	12,1	-16,4	11,7	-19,9
Εξοπλισμός Μεταφορών	10,2	-8,3	10,6	-19,2
Βιομηχανίες Κατασκευών Π.δ.κ.α.	-14,6	-1,7	-11,5	-8,0

Διάγραμμα 6

Διάγραμμα 7

Όσον αφορά τον πρωτογενή τομέα, σημειώνεται ότι δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για το 2002. Σε σχέση με το 2001, η γεωργική παραγωγή σημείωσε σημαντική ανάκαμψη μετά από την πτωτική πορεία που παρατηρήθηκε τον προηγούμενο χρόνο, καταγράφοντας αύξηση κατά 9,1%, σε σύγκριση με πτώση 11,5% το 2000. Πιο συγκεκριμένα, η παραγωγή φυτικών

προϊόντων σημείωσε, λόγω ευνοϊκότερων καιρικών συνθηκών, κατακόρυφη αύξηση της τάξης του 18,1%, σε σύγκριση με πτώση κατά 22,0% την ίδια περίοδο του 2000, ενώ η αύξηση στην παραγωγή κτηνοτροφικών προϊόντων, σημείωσε μικρή επιβράδυνση της τάξης του 0,51%.

Πίνακας 19

Δείκτης Όγκου Λιανικών Πωλήσεων

(% μεταβολή κατά κατηγορία)

	Απρίλης 02/01	Απρίλης 01/00	Ιαν.-Απρ. 02/01	Ιαν.-Απρ. 01/00
Συνολικός Δείκτης	5,6	2,7	3,1	3,6
Τρόφιμα, Ποτά και Καπνός	-9,4	-1,4	-7,7	2,4
Είδη Ένδυσης και Ρουχισμού	2,4	-4,1	-1,4	3,2
Υπόδηση και Δερμάτινα Είδη	-7,5	-2,4	-0,1	6,2
Ηλεκτρικά Είδη και Συσκευές	23,1	-0,7	8,5	-3,0
Οχήματα, Μηχανήματα και Ανταλλακτικά	15,9	11,9	14,6	15,3
Υπεραγορές	-6,5	1,1	0,5	-4,6
Φαρμακεία	20,6	2,5	8,0	3,7
Έπιπλα	29,8	-8,7	8,8	2,4
Σταθμοί Πετρελαιοειδών	10,1	3,6	2,3	-2,0
Παιγνίδια	13,6	5,9	8,2	4,1

Κατανάλωση

Η ιδιωτική κατανάλωση φαίνεται να παρουσιάζει μικρή επιβράδυνση κατά την πρώτη τετραμηνία του 2002. Συγκεκριμένα, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων αυξήθηκε κατά 3,1% την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2002, σε σύγκριση με 3,6%, κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου χρόνου ενώ, ειδικότερα, τον Απρίλιο, ο δείκτης ανήλθε κατά 5,6%, σε σύγκριση με άνοδο 2,7% τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Στο βαθμό που ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων μπορεί να θεωρηθεί ως δείκτης της οικονομικής δραστηριότητας, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η εικόνα που παρουσιάζεται από τα πιο πάνω στοιχεία είναι πλασματική. Ο λόγος είναι ότι ο δείκτης επηρεάζεται σημαντικά

από τις πωλήσεις αυτοκινήτων, οι οποίες, πέραν του ότι δεν σχετίζονται άμεσα με την εγχώρια οικονομική παραγωγή, επηρεάστηκαν τους πρώτους μήνες του έτους από την προσδοκώμενη αύξηση του συντελεστή Φ.Π.Α. από 10% σε 13%, η οποία ώθησε σε έξαρση τη ζήτηση για αυτοκίνητα. Συγκεκριμένα, για την περίοδο Ιανουαρίου – Απριλίου 2002, αν αφαιρεθούν από το συνολικό δείκτη όγκων λιανικών πωλήσεων, οι πωλήσεις αυτοκινήτων που σημείωσαν άνοδο κατά 15,3%, τότε, κατά την περίοδο αυτή, η μεταβολή του δείκτη είναι αρνητική, της τάξης του -1,0%. Επίσης, αν γίνει το ίδιο για τον μήνα Απρίλιο, κατά τον οποίο οι πωλήσεις αυτοκινήτων σημείωσαν άνοδο 11,9%, τότε υπολογίζεται πως οι υπόλοιπες λιανικές πωλήσεις σημείωσαν αύξηση κατά

2,0% μόνο. Επιπλέον, υπολογίζεται πως οι λιανικές πωλήσεις, εξαιρουμένων όλων των αγαθών διαρκείας⁷, παρουσίασαν πτώση κατά 2,3%, το πρώτο τετράμηνο του έτους σε σύγκριση με άνοδο 0,2% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Η πορεία που ακολούθησαν οι λιανικές πωλήσεις κατά κατηγορία προϊόντων παρουσιάζεται στον πίνακα 19.

Σημειώνεται πάντως ότι η συνολική κατανάλωση, συμπεριλαμβανομένων και των αυτοκινήτων, ήταν πιθανώς σε ύφεση, κατά τους μήνες Μάιο και Ιούνιο, όπως φαίνεται από την μεγάλη επιβράδυνση και μεγάλη μείωση, αντίστοιχα στις εγγραφές ιδιωτικών αυτοκινήτων σαλούν αυτούς τους μήνες. Αντανακλώντας την συμπερίληψη στη φορολογική μεταρρύθμιση πρόνοιας για μείωση των φόρων κατανάλωσης για τα αυτοκίνητα τύπου σαλούν που άρχισε να συζητείται γύρω στα μέσα Μαΐου, οι εγγραφές ιδιωτικών αυτοκινήτων τύπου σαλούν σημείωσαν κατά τον Μάιο αύξηση της τάξης του 0,6%, και πτώση κατά 38,6% τον Ιούνιο. Για ολόκληρη την περίοδο Ιανουαρίου – Ιουνίου 2002 οι εγγραφές αυτές αυξήθηκαν κατά 15,7%, σε σύγκριση με άνοδο της τάξης του 11,6% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Οι εξελίξεις που αφορούν τις εισαγωγές προϊόντων για εγχώρια κατανάλωση (εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και πετρελαιοειδών) συνάδουν με την επιβράδυνση της εγχώριας ζήτησης σε σχέση με το 2001, καθώς και την υποτονική ζήτηση για δάνεια που αναλύθηκε προηγουμένως. Συγκεκριμένα, οι εισαγωγές αυτές διευρύνθηκαν κατά 2,3% την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου του 2002, σε σύγκριση με άνοδο 18,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Ενδείξεις για

επιβράδυνση της καταναλωτικής ζήτησης διαφαίνονται επίσης και από τα στοιχεία για τα ταξίδια των κυπρίων στο εξωτερικό, τα οποία κατά το πρώτο τετράμηνο του 2002, σημείωσαν μόνο μικρή άνοδο 0,8%, σε σύγκριση με 16,8% αύξηση που παρατηρήθηκε συνολικά κατά το έτος 2001. Σημειώνεται, όμως, ότι η δραματική αυτή επιβράδυνση αποδίδεται εν μέρει στη πτωτική πορεία των ταξιδιών των Κυπρίων στο εξωτερικό τον Ιανουάριο (όπως συνέβηκε και κατά το τελευταίο τρίμηνο του 2001) ιδιαίτερα στο Ηνωμένο Βασίλειο, που αντανάκλωσε κυρίως την φοβία για ταξίδια προς την χώρα αυτή, μετά τα τρομοκρατικά κτυπήματα τις 11^{ης} Σεπτεμβρίου.

Εκτιμήσεις καταναλωτικού κοινού και επιχειρηματικές προβλέψεις

Έρευνα μεταξύ των καταναλωτών, καθώς και των επιχειρήσεων του μεταποιητικού τομέα, διεξάγεται μηνιαίως από την εταιρεία CMR (μέλος της Cypronetwork Consultancy Group), για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Υπουργείου Οικονομικών. Στόχος της έρευνας είναι η εξακρίβωση των αντιλήψεων μεταξύ των καταναλωτών και των επιχειρηματιών για το οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο κατά συγκεκριμένες περιόδους. Γενικά, οι εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική κατάσταση του νοικοκυριού τους και της οικονομίας γενικότερα διαγράφονται λιγότερο αισιόδοξες τον Μάιο του 2002 σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα, τόσο σε σχέση με την παρούσα κατάσταση όσο και σε σχέση με το τι αναμένεται ένα χρόνο μετά. Όσον αφορά τις εκτιμήσεις των βιομηχάνων για την παρούσα κατάσταση και τις προοπτικές για τους επόμενους μήνες, η εικόνα τον Μάιο παρουσιάζεται σταθερή σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα.

⁷ Εξαιρούνται οι κατηγορίες των αυτοκινήτων, των επίπλων και των ηλεκτρικών οικιακών ειδών και συσκευών

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την οικονομική τους κατάσταση σε σχέση με τους προηγούμενους δώδεκα μήνες, κατά το μήνα Μάιο του 2002 ένα ποσοστό 56% των καταναλωτών εκτιμά πως η κατάσταση τους παραμένει η ίδια. Το 16% εκτιμά πως η κατάσταση τους βελτιώθηκε ενώ το 27% πιστεύει πως έχει χειροτερεύσει. Κατά τον προηγούμενο μήνα, τα αντίστοιχα ποσοστά ήταν της τάξης του 54%, 18% και 27%. Αναφορικά με τις εκτιμήσεις των καταναλωτών για την κατάσταση της οικονομίας σε σχέση με 12 μήνες πριν, κατά το μήνα Μάιο του 2002 οι καταναλωτές εκτιμούν σε ποσοστό γύρω στο 48% πως η κατάσταση παρουσιάζει χειροτέρευση, ένα ποσοστό γύρω στο 29% εκτιμά πως παραμένει στάσιμη, ενώ το 18% περίπου των καταναλωτών θεωρεί πως υπήρξε βελτίωση. Τα αντίστοιχα ποσοστά το μήνα Απρίλιο του 2002 ανέρχονταν σε 41%, 31% και 22%.

Όσον αφορά τις προβλέψεις κατά το μήνα Μάιο για την οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών στους επόμενους 12 μήνες, το 15% περίπου των καταναλωτών προβλέπει βελτίωση ενώ 25% εκτιμούν πως η κατάσταση τους θα χειροτερεύσει. Τα αντίστοιχα ποσοστά κατά τον Απρίλιο του 2002 ανέρχονταν σε 22% και 21%. Τέλος, για την εξέλιξη της οικονομικής κατάστασης τους επόμενους 12 μήνες στην Κύπρο, το 19% περίπου των καταναλωτών κατά τον Μάιο του 2002 αναμένει βελτίωση ενώ 40% αναμένουν χειροτέρευση. Τα αντίστοιχα ποσοστά κατά τον Απρίλιο του 2002 ανέρχονταν σε 26% και 31%.

Τα κυριότερα αποτελέσματα της έρευνας επιχειρηματικών προβλέψεων κατά τον Απρίλιο του 2002 διαμορφώνονται ως εξής: Η πλειοψηφία των επιχειρηματιών εκτιμά πως οι παραγγελίες/πωλήσεις τους παρέμειναν σταθερές, ενώ τα αποθέματα παραγωγής τους

διαμορφώθηκαν σε κανονικά επίπεδα. Οι τάσεις παραγωγής όμως έχουν αυξηθεί ελαφρά κατά τον Μάιο σε σύγκριση με τον Απρίλιο, ενώ οι βιομήχανοι παρουσιάζονται ικανοποιημένοι από τη γενική εικόνα των εξαγωγών. Σε σχέση με προβλέψεις και προοπτικές για το μεταποιητικό τομέα, καταγράφηκε τον Μάιο σταθερός βαθμός αισιοδοξίας σε σύγκριση με τους προηγούμενους μήνες.

Αγορά Εργασίας

Στην αγορά εργασίας, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία, τον Ιούνιο του 2002 καταγράφηκε άνοδος των εγγεγραμμένων ανέργων κατά 6,0%, ενώ η ανεργία ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανέβηκε στο 2,9%, από το 2,7% τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου χρόνου. Για ολόκληρο το πρώτο εξάμηνο του έτους η ανεργία αυξήθηκε κατά 13,3%, σε σύγκριση με πτώση 19,5% την αντίστοιχη περίοδο του 2001, ενώ ως ποσοστό του οικονομικά ενεργού πληθυσμού ανήλθε από το 3,0% στο 3,4%. Άνοδος της ανεργίας κατά το πρώτο εξάμηνο του έτους παρατηρήθηκε σε όλους σχεδόν τους τομείς της οικονομίας. Σημειώνεται ότι η ανοδική τάση που παρουσιάζεται στην ανεργία άρχισε να εμφανίζεται από το Νοέμβριο του 2001 και συμβαδίζει με την επιβράδυνση που φαίνεται να καταγράφεται γενικά στην οικονομική δραστηριότητα σε σχέση με το 2001. Επίσης, αξιωματικά σημειωθεί πως κατά τον Μάιο και Ιούνιο του 2002, η αυξητική τάση της ανεργίας έχει επιβραδυνθεί σημαντικά λόγω, κυρίως, εποχιακών παραγόντων.

Δημόσια Οικονομικά

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Υπουργείου Οικονομικών, που αξιωματικά σημειωθεί παραμένουν τα ίδια με αυτά της προηγούμενης Έκθεσης, το δημοσιονομικό έλλειμμα για ολόκληρο το 2001, αυξήθηκε οριακά στο 2,8% του Α.Εγχ.Π., σε σύγκριση με 2,7% τον

προηγούμενο χρόνο. Για το 2002, παρά την επιβράδυνση που αναμένεται στο ρυθμό μεγέθυνσης της οικονομικής δραστηριότητας, το Υπουργείο Οικονομικών εκτιμά ότι το έλλειμμα θα παραμείνει και πάλι κάτω από το 3% του Α.Εγχ.Π., εξακολουθώντας να βρίσκεται εντός των ορίων του Μάαστριχ.

Αναλυτικότερα, το δημοσιονομικό έλλειμμα κατά το 2001 έφτασε τα £164,3 εκ., σε σύγκριση με £150,5 εκ. τον προηγούμενο χρόνο. Πιο συγκεκριμένα, τα δημόσια έσοδα επιβραδύνθηκαν σημαντικά και αυξήθηκαν κατά 11,3%, σε σύγκριση με 17,3% το 2000, ενώ οι δημόσιες δαπάνες παρουσίασαν μικρή επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 11,2%, σε σύγκριση με 12,5% τον προηγούμενο χρόνο. Από πλευράς δημοσίων δαπανών, οι επιδοτήσεις παρουσίασαν μεγάλη επιβράδυνση αφού οι επιδοτήσεις στις εταιρείες πετρελαιοειδών μειώθηκαν δραστικά λόγω της πτώσης στην τιμή του πετρελαίου, ενώ επιβράδυνση σημειώθηκε και στους μισθούς και ημερομίσθια λόγω της

επίδρασης βάσης (base effect) που σχετίζεται με την παραχώρηση αναδρομικών μισθών το 2000, αλλά και της μη ύπαρξης αύξησης στους βασικούς μισθούς το 2001. Επίσης, οι πληρωμές τόκων επιβραδύνθηκαν σημαντικά λόγω των διαδοχικών μειώσεων των επιτοκίων από την Κεντρική Τράπεζα κατά το 2001. Από πλευράς δημοσίων εσόδων, σημειώθηκε επιβράδυνση στα φορολογικά έσοδα. Αναλυτικότερα, επιβράδυνση σημείωσαν οι έμμεσοι φόροι και τα μη φορολογικά έσοδα, ενώ οι άμεσοι φόροι, οι συνεισφορές στο ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων και τα κεφαλαιουχικά έσοδα σημείωσαν επιτάχυνση. Αναλυτική κατάσταση των εξελίξεων στα δημόσια οικονομικά παρουσιάζεται στον πίνακα 20.

Πίνακας 20

Κατάσταση δημοσίων οικονομικών 2001

(ποσοστιαία μεταβολή)

	2000/1999	2001/2000
Δημόσια έσοδα και χορηγίες	17,26	11,31
Έσοδα	17,17	11,32
Τρέχοντα έσοδα	17,17	11,32
Άμεσοι φόροι	12,96	18,16
Έμμεσοι φόροι	16,12	14,94
Συνεισφορές στο ταμείο κοιν. ασφαλίσεων	7,56	9,86
Μη φορολογικά έσοδα	33,03	1,89
Κεφαλαιουχικά έσοδα	8,20	22,73
Χορηγίες	168,09	-1,59
Δημόσιες δαπάνες και καθαρός δανεισμός	12,48	11,15
Δαπάνες	12,19	10,89
Τρέχουσες δαπάνες	12,22	12,12
Μισθοί και ημερομίσθια	9,03	6,34
Αγαθά και υπηρεσίες	8,52	13,26
Επιδοτήσεις	103,74	14,90
Τόκοι	9,41	5,80
Πληρωμές ταμείου κοιν. ασφαλίσεων	11,43	3,80
Κοινωνικές συντάξεις	15,14	5,51
Άλλες πληρωμές	11,67	15,75
Ατακτοποιήτες δαπάνες	5,70	114,49
Κεφαλαιουχικές δαπάνες	11,90	0,68
Επενδύσεις	16,92	1,53
Κεφαλαιουχικές πληρωμές	1,26	-1,42
Καθαρός δανεισμός	127,90	61,10

2.5 ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση, εξαιρουμένων των εισαγωγών πετρελαιοειδών και στρατιωτικού εξοπλισμού, παρουσίασαν το πρώτο τρίμηνο του 2002 σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους. Σημαντικό ρόλο στην πορεία αυτή φαίνεται να διαδραματίζουν οι εισαγωγές του μηνός Μαρτίου, προκαταρκτικά στοιχεία του οποίου παρουσιάζουν μείωση της τάξης του 6,8%. Ταυτόχρονα, οι εγχώριες εξαγωγές συνεχίζουν την ανοδική τους πορεία και καταγράφοντας σημαντική αύξηση κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002 σε σύγκριση με τους αντίστοιχους μήνες του 2001.

Όσον αφορά τον τουρισμό, τα προκαταρκτικά στοιχεία του Μαΐου δείχνουν περαιτέρω μείωση των αφίξεων, σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Αντίθετα, οι κατά κεφαλή δαπάνες των τουριστών το πρώτο τετράμηνο του 2002 κατέγραψαν σημαντική αύξηση σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του προηγούμενου έτους, με αποτέλεσμα τα έσοδα από τον τουρισμό για το πρώτο τετράμηνο να σημειώσουν μόνο μικρή μείωση, σε αντίθεση, με την σημαντική μείωση που κατέγραψαν οι αφίξεις κατά την ίδια περίοδο.

Εμπόριο αγαθών

Ο πίνακας 21 παρουσιάζει μια συνοπτική εικόνα του εμπορικού ισοζυγίου για το πρώτο τρίμηνο του 2002. Ο πίνακας αυτός περιλαμβάνει τα στοιχεία του μηνός Μαρτίου που είναι προκαταρκτικά. Οι συνολικές εισαγωγές κατά το πρώτο τρίμηνο του 2002 αυξήθηκαν οριακά κατά 1,1%, έναντι ανόδου κατά 14,7% την ίδια περίοδο του

προηγούμενου έτους. Οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση, εξαιρουμένων των εισαγωγών πετρελαιοειδών και στρατιωτικού εξοπλισμού, κατέγραψαν σημαντική επιβράδυνση και αυξήθηκαν κατά 2,3% την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2002, έναντι αύξησης της τάξης του 18,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Οι εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές αγαθών⁸ το Μάιο 2002 υποδηλούν μικρή αύξηση των εισαγωγών το μήνα αυτό σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του προηγούμενου έτους. Συγκεκριμένα, οι εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 3,7% τον Μάιο σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2001. Σημειώνεται ότι η αντίστοιχη αύξηση που σημειώθηκε στις εισπράξεις ΦΠΑ από εισαγωγές αγαθών τον Μάιο του 2001 ήταν της τάξης του 33,6%.

Σε σχέση με τις συνολικές εξαγωγές, προκαταρκτικά στοιχεία δείχνουν ότι η πτωτική πορεία των εξαγωγών συνεχίστηκε τον Μάρτιο 2002, κυρίως λόγω της μείωσης των επανεξαγωγών. Η μείωση για το πρώτο τρίμηνο του 2002 ήταν της τάξης του 12,2%, σε σύγκριση με πτώση 0,5% που καταγράφηκε την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2001. Αντίθετα, οι εγχώριες εξαγωγές κατέγραψαν σημαντική αύξηση της τάξης του 7,0% κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Μαρτίου 2002, έναντι μείωσης κατά 3,4% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Με βάση τα πιο πάνω προκαταρκτικά στοιχεία, το εμπορικό ισοζύγιο για τους πρώτους τρεις μήνες του έτους παρουσίασε έλλειμμα £462,6

⁸ Οι εισαγωγές αμυντικού εξοπλισμού δεν φορολογούνται με ΦΠΑ.

εκ., σε σύγκριση με £438,8 εκ. την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Σημειώνεται ότι για το έτος 2002 αναμένεται επιβράδυνση των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση, λόγω κυρίως της αναμενόμενης επιβράδυνσης της οικονομικής δραστηριότητας. Παρόλο που τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία είναι περιορισμένα και αναφέρονται μόνο στο πρώτο τρίμηνο του έτους, θα μπορούσαν ίσως να θεωρηθούν σαν ενδεικτικά των προδιαγραφόμενων τάσεων για ολόκληρο το έτος.

Οι πίνακες 22 και 23 παρουσιάζουν τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα αναλυτικά στοιχεία για τις εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση και τις εγχώριες εξαγωγές, αντίστοιχα, που καλύπτουν την περίοδο μέχρι και τον Φεβρουάριο του 2002.

Όπως φαίνεται στον πίνακα 22, κατά την περίοδο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου του 2002 οι κατηγορίες των εισαγωγών για εγχώρια κατανάλωση που αφορούν ενδιάμεσα αγαθά και μεταφορικό εξοπλισμό παρουσίασαν σημαντική επιβράδυνση σε σύγκριση με την

αντίστοιχη περίοδο του 2001, ενώ οι εισαγωγές κεφαλαιουχικών αγαθών παρουσίασαν πτώση της τάξης του 11,2% σε σύγκριση με αύξηση της τάξης του 36,5% που καταγράφηκε ένα χρόνο πριν. Αντίθετα, σημαντική αύξηση παρατηρήθηκε στην εισαγωγή καυσίμων και λιπαντικών που έφθασαν τα £45,9 εκ. Αξιοσημείωτη είναι η αύξηση στα καταναλωτικά αγαθά που αυξήθηκαν κατά 20,7% σε σχέση με 12,8% την αντίστοιχη περίοδο του 2001.

Συνοπτικά, οι εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση, εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού υλικού και πετρελαιοειδών, αυξήθηκαν κατά το πρώτο δίμηνο του 2002 κατά 8,3% σε σχέση με 21,0% την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, με την προσθήκη των προκαταρκτικών στοιχείων του Μαρτίου, η επιβράδυνση αυτή καθίσταται μεγαλύτερη για το πρώτο τρίμηνο του 2002.

Όσον αφορά τις εξαγωγές (πίνακας 23), την περίοδο Ιανουάριος-Φεβρουάριος του 2002 σημειώθηκε σημαντική αύξηση των εγχώριων εξαγωγών κατά 15,3% σε σχέση με μείωση της

τάξης του 8,8% το πρώτο δίμηνο του 2001. Την αύξηση αυτή συνέδραμαν όλες οι επί μέρους κατηγορίες εγχώριων εξαγωγών.

Πίνακας 21

Στοιχεία εμπορικού ισοζυγίου

(εκατομμύρια λίρες)

	2001/2000		2001/2000		2002/2001
	2001 Ιαν.-Δεκ.	% μεταβολή Ιαν.-Δεκ.	2002 Ιαν.-Μαρ.	% μεταβολή Ιαν.-Μάρ.	% μεταβολή Ιαν.-Μάρ.
Συνολικές εισαγωγές (cif)	2.528,7	2,4	589,0	14,7	1,1
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif)	2.176,8	6,9	523,7	18,4	6,5
<i>Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif) εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών</i>	1.813,0	8,7	433,7	18,4	2,3
Εισαγωγές που προορίζονται για επανεξαγωγές	351,9	-18,8	65,3	-1,8	-28,3
Συνολικές εξαγωγές	628,0	6,1	126,4	-0,5	-12,2
Εγχώριες εξαγωγές (fob)	233,9	4,5	57,6	-3,4	7,0
Επανεξαγωγές (fob)	337,0	12,5	62,0	-0,9	-22,5
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	57,1	-16,4	6,8	23,5	-32,5
Ακαθάριστο εμπορικό ισοζύγιο	-1.900,7	-15,4	-462,6	20,8	5,4

(1) Τα στοιχεία για τον Μάρτιο 2002 είναι προκαταρκτικά.

Πίνακας 22**Εισαγωγές (cif) κατά οικονομικό προορισμό**

	2000 Ετήσια Αξία (€ εκ.)	2001 Ετήσια Αξία (€ εκ.)	2001 Ιαν. - Φεβ. Αξία (€ εκ.)	2002 Ιαν. - Φεβ. Αξία (€ εκ.)	2000/1999 Ετήσια % μεταβολή	2001/2000 Ετήσια % μεταβολή	2001/2000 Ιαν. - Φεβ. % μεταβολή	2002/2001 Ιαν. - Φεβ. % μεταβολή
Καταναλωτικά αγαθά	569,6	617,7	71,6	86,4	18,3	8,4	12,8	20,7
Άμεσης κατανάλωσης	308,7	338,1	40,7	51,8	16,8	9,5	5,7	27,3
Μέσης διάρκειας	157,4	170,4	17,4	19,6	18,5	8,3	30,8	12,6
Διάρκειας	103,5	109,2	13,5	15,0	22,4	5,5	15,4	11,1
Ενδιάμεσα αγαθά - πρώτες ύλες	675,1	710,3	110,1	116,4	16,5	5,2	17,5	5,7
Γεωργία	42,0	42,2	5,4	6,0	19,2	0,3	-12,9	11,1
Κατασκευές και μεταλλεία	110,4	120,7	19,6	23,4	19,4	9,4	38,0	19,4
Μεταποίηση	398,8	421,8	63,1	70,0	12,0	5,8	14,5	10,9
Μεταφορές, αποθηκείσεις και επικοινωνίες	44,9	29,4	5,6	3,5	52,1	-34,6	-30,0	-37,5
Άλλοι τομείς της οικονομίας	79,0	96,2	16,4	13,4	18,9	21,7	60,8	-18,3
Κεφαλαιουχικά αγαθά	237,1	258,3	41,1	36,5	25,1	8,9	36,5	-11,2
Γεωργία	8,8	8,8	1,2	1,3	1,4	0,7	-29,4	8,3
Κατασκευές και μεταλλεία	15,7	20,6	3,2	2,5	-37,7	31,3	68,4	-21,9
Μεταποίηση	67,0	69,6	11,7	9,2	34,7	4,0	74,6	-21,4
Μεταφορές, αποθηκείσεις και επικοινωνίες	43,8	52,3	9,6	7,7	49,9	19,3	57,4	-19,8
Άλλοι τομείς της οικονομίας	101,9	107,0	15,4	15,9	32,8	5,0	13,2	3,2
Μεταφορικός εξοπλισμός και Ανταλλακτικά	186,4	226,6	34,3	39,0	3,1	21,6	36,7	13,7
Από τα οποία:								
Αυτοκίνητα	74,9	94,6	23,5	27,5	10,3	26,3	37,4	17,0
Ανταλλακτικά	53,3	61,3	10,8	11,5	-3,0	15,1	35,0	6,5
Καύσιμα και λιπαντικά	269,3	266,1	27,6	45,9	76,8	-1,2	-18,8	66,3
Μη ταξινομηθέντα	31,1	97,9	0,0	17,5	25,0	-0,2		
Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση	1968,7	2176,8	284,6	341,7	22,4	6,9	15,5	20,1
Εισαγωγές που προορίζονται για επανεξαγωγές	433,3	351,9	52,2	35,3	26,9	-18,8	-13,0	-32,4
Συνολικές εισαγωγές	2401,9	2528,7	336,8	377,0	23,2	2,4	9,9	11,9
Σημείωση: Εισαγωγές για εγχώρια κατανάλωση (cif) εξαιρουμένων των εισαγωγών στρατιωτικού εξοπλισμού και πετρελαιοειδών	1668,0	1813,0	257,0	268,0	16,5	8,7	21,0	9,2

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

Πίνακας 23**Εξαγωγές (fob) κατά οικονομική προέλευση**

	2000	2001	2001	2002	2000/1999	2001/2000	2001/2000	2002/2001
	Ετήσια Αξία (€ εκ.)	Ετήσια Αξία (€ εκ.)	Ιαν -Φεβ. Αξία (€ εκ.)	Ιαν -Φεβ. Αξία (€ εκ.)	Ετήσια % μεταβολή	Ετήσια % μεταβολή	Ιαν.-Φεβ. % μεταβολή	Ιαν.-Φεβ. % μεταβολή
Γεωργικά προϊόντα (ακατέργαστα)	34,4	43,8	5,9	6,5	-5,7	27,4	-19,2	10,2
Από τα οποία:								
Πατάτες	12,3	17,5	0,3	0,6				
Άλλα λαχανικά, φρέσκα, κατεψυγμένα ή ξηρά Εσπεριδοειδή	3,2	4,2	1,1	1,1				
12,8	14,7	3,9	4,6					
Ορυκτά και σχετικά βιομηχανικά προϊόντα	12,4	11,6	1,6	1,7	7,8	-6,3	0,0	6,2
Βιομηχανικά προϊόντα γεωργικής προέλευσης	28,2	28,0	3,3	4,6	11,4	-0,7	-19,5	39,4
Από τα οποία:								
Χαλλούμι	7,6	7,7	1,0	1,8				
Διατηρημένα φρούτα	1,5	0,9	0,1	0,1				
Χυμοί φρούτων και λαχανικών	3,5	4,1	0,3	0,6				
Μπίρα	1,0	1,0	0,0	0,0				
Κρασιά	6,2	5,3	0,3	0,6				
Κρέας	3,2	2,9	0,4	0,7				
Βιομηχανικά προϊόντα μεταποιητικής προέλευσης	148,8	150,5	20,1	22,8	11,9	1,1	-3,8	13,4
Από τα οποία:								
Τσιγάρα	16,2	10,8	1,8	0,5				
Τσιμέντο	10,8	8,4	0,7	1,2				
Φαρμακευτικά προϊόντα	30,9	39,4	5,2	6,7	22,6	27,7	23,8	28,8
Προϊόντα από χαρτί	4,8	6,0	0,0	0,0				
Είδη ένδυσης	22,5	19,7	2,8	2,5	-1,3	-12,3	-9,7	-10,7
Είδη υπόδησης	6,1	3,8	0,5	0,6				
Έπιπλα	7,9	6,8	1,3	0,9				
Μη ταξινομηθέντα	0,0	0,1	0,0	0,0				
Εγχώριες εξαγωγές	224,0	233,9	30,9	35,6	8,4	4,5	-8,8	15,3
Επανεξαγωγές	299,6	337,0	50,6	40,0	0,6	12,5	-2,1	-20,9
Προμήθειες για πλοία και αεροπλάνα	68,3	57,1	7,0	3,7	76,4	-16,4	45,8	-47,1
Συνολικές εξαγωγές	591,9	628,0	88,6	79,4	9,0	6,1	-2,0	-10,4

Πηγή: Στατιστική υπηρεσία

Τουρισμός

Όπως φαίνεται στον πίνακα 24, τον Μάιο σημειώθηκε αισθητή μείωση στις αφίξεις τουριστών της τάξης του 14,2%, παρουσιάζοντας σχετική βελτίωση ύστερα από την σημαντική μείωση κατά 23,9% που σημειώθηκε τον Απρίλιο. Για ολόκληρη την περίοδο των πέντε μηνών του τρέχοντος έτους η μείωση στις αφίξεις τουριστών ανήλθε στο 14,6%.

Παρά την πολύ μεγάλη μείωση των αφίξεων, οι εισπράξεις από τον τουρισμό παρουσίασαν μικρή μόνο μείωση της τάξης του 3,6% τους πρώτους τέσσερις μήνες του τρέχοντος έτους σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2001 (πίνακας 25).

Η σχετικά μικρή αυτή μείωση των εσόδων αποδίδεται στην σημαντική αύξηση της κατά κεφαλή δαπάνης των τουριστών στην Κύπρο. Συγκεκριμένα, κατά τους πρώτους τέσσερις μήνες του τρέχοντος έτους, η μείωση στις αφίξεις τουριστών ανήλθε στο 14,8%, οι συνολικές εισπράξεις από τον τουρισμό μειώθηκαν κατά 3,6% που εξυπακούει ότι η κατά κεφαλή δαπάνη τουριστών στην Κύπρο αυξήθηκε γύρω στο 13%, φθάνοντας στις £419 περίπου το πρώτο τετράμηνο του 2002, σε σύγκριση με σχεδόν £371 την αντίστοιχη περίοδο του 2001. Η αύξηση αυτή αναλύεται στο πίνακα 26 που φαίνεται η κατά χώρα κατανομή των τουριστικών αφίξεων και εσόδων στην Κύπρο κατά το πρώτο τετράμηνο του 2002 και 2001, αντίστοιχα, για επιλεγμένες χώρες.

Όπως φαίνεται στο πίνακα 26, τα έσοδα των τουριστών από το Ηνωμένο Βασίλειο την κυριότερη χώρα προέλευσης τουριστών,

αυξήθηκαν σημαντικά σαν επακόλουθο της αύξησης της κατά κεφαλή δαπάνης της τάξης του 8,7%. Σημειώνεται ότι για τις περισσότερες άλλες χώρες η αύξηση της κατά κεφαλή δαπάνης των τουριστών ήταν κατά πολύ μεγαλύτερη. Περαιτέρω ανάλυση δείχνει ότι οι αυξήσεις αυτές οφείλονται κυρίως στις δαπάνες των τουριστών εκτός των ξενοδοχείων, και ιδιαίτερα στον τομέα «διασκέδαση και πολιτισμός» («recreation and culture»).

Πίνακας 24**Αφίξεις τουριστών**(αριθμός ατόμων¹)

	1999	2000	2001	2002	% μεταβολή 2000/1999	% μεταβολή 2001/2000	% μεταβολή 2002/2001
Ιανουάριος	57.740	63.553	64.214	54.067	10,1	1	-15,8
Φεβρουάριος	74.041	87.243	83.569	71.950	17,8	-4,2	-13,9
Μάρτιος	126.494	135.487	137.578	138.625	7,1	1,5	0,8
Απρίλιος	180.076	221.785	237.228	180.481	23,2	7	-23,9
Μάιος	273.317	299.355	324.901	278.682	9,5	8,5	-14,2
Ιούνιος	276.879	302.011	322.835		9,1	6,9	
Ιούλιος	322.041	362.299	373.385		12,5	3,1	
Αύγουστος	341.088	356.686	371.536		4,6	4,2	
Σεπτέμβριος	309.498	329.964	329.400		6,6	-0,2	
Οκτώβριος	270.732	300.597	269.744		11	-10,3	
Νοέμβριος	118.105	133.500	107.454		13	-19,5	
Δεκέμβριος	84.274	93.722	74.887		11,2	-20,1	
Ιαν. - Μάιος	711.668	807.423	847.490	723.805	13,5	5,0	-14,6
Ιαν. - Δεκ.	2.434.285	2.686.202	2.696.731		10,3	0,4	

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία

(1) Δεν περιλαμβάνει τις αφίξεις ημερήσιων επισκεπτών.

Πίνακας 25**Εισπράξεις από τον τουρισμό¹**

(εκατομμύρια λίρες)

	2000	2001	2002	% μεταβολή 2002/2001
Ιανουάριος		24,9	21,6	-13,5
Φεβρουάριος		29,1	28,9	-0,9
Μάρτιος		49,7	59,2	18,9
Απρίλιος		89,9	77,0	-14,3
Μάιος		139,1		
Ιούνιος	122,9	157,4		
Ιούλιος	162,7	192,0		
Αύγουστος	173,7	205,0		
Σεπτέμβριος	161,9	176,3		
Οκτώβριος	135,1	130,2		
Νοέμβριος	54,1	48,8		
Δεκέμβριος	36,2	29,2		
Ιανουάριος-Δεκέμβριος		1.271,6		
Ιανουάριος- Απρίλιος		193,6	186,7	-3,6

Πηγή: Κυπριακός Οργανισμός Τουρισμού

(1) Δεν περιλαμβάνονται οι εισπράξεις από ημερήσιους επισκέπτες.

Πίνακας 26

Αφίξεις και έσοδα απο τον τουρισμό πρώτο τετράμηνο 2001και 2002

Χώρες	Αφίξεις 2001 Ιαν. - Απρ.	Αφίξεις 2002 Ιαν. - Απρ.	% μεταβολή Ιαν. - Απρ. 2002/2001	Έσοδα £'000 2001 Ιαν. - Απρ.	Έσοδα £'000 2002 Ιαν. - Απρ.	% μεταβολή Q1 2002/2001	% μεταβολή Ιαν. - Απρ. 2002/2001	Έσοδα κατά κεφαλή 2001 Ιαν. - Απρ.	Έσοδα κατά κεφαλή 2002 Ιαν. - Απρ.	% μεταβολή Q1 2002/2001	% μεταβολή Ιαν. - Απρ. 2002/2001
Ηνωμένο Βασίλειο	252.530	226.910	-10,1	95.522	93.334	8,98	-2,29	378	411	8,4	8,7
Γερμανία	61.598	50.208	-18,5	20.545	18.814	3,96	-8,43	334	375	11,9	12,3
Ελλάδα	27.777	24.389	-12,2	7.904	8.472	17,98	7,19	285	347	26,8	22,1
Σουηδία	17.548	12.404	-29,3	5.838	5.089	29,89	-12,83	333	410	64,4	23,3
Νορβηγία	6.600	5.030	-23,8	3.076	3.235	30,71	5,17	466	643	27,3	38,0
Φιλανδία	10.145	10.760	6,1	3.218	3.151	-18,53	-2,08	317	293	-17,5	-7,7
Δανία	6.289	7.301	16,1	2.192	2.826	66,02	28,92	349	387	7,8	11,1
Γαλλία	10.789	6.655	-38,3	3.812	2.904	-24,97	-23,82	353	436	27,9	23,5
Ελβετία	13.260	10.023	-24,4	5.616	4.705	2,41	-16,22	424	469	24,0	10,8
Ολλανδία	11.055	7.913	-28,4	3.690	3.191	-29,14	-13,52	334	403	27,3	20,8
Βέλγιο	8.388	5.930	-29,3	3.236	2.218	-21,67	-31,46	386	374	4,4	-3,0
Ιρλανδία	6.573	4.097	-37,7	2.366	1.810	-48,68	-23,50	360	442	10,5	22,7
Ρωσία	23.071	21.581	-6,5	14.112	13.204	-10,30	-6,43	612	612	23,1	0,0
Ισραήλ	8.878	9.602	8,2	2.378	3.111	75,54	30,82	268	324	28,8	21,0
Άλλες χώρες	56.298	42.320	-24,8	20.174	20.547	-1,05	1,85	358	486	57,7	35,5

3. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πίνακας 1**Βασικά επιτόκια**

(ως ποσοστά % ετησίως)

Από: ⁽¹⁾	Διευκόλυνση αποδοχής καταθέσεων	Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης			Διευκόλυνση οριακής χρηματοδότησης
		Δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου			
		repo	reverse repo	αποδοχή καταθέσεων	
2001 10 Αυγ.	3,50		5,00		6,50
18 Σεπ.	3,00		4,50		6,00
02 Νοεμ.	2,50			4,00	5,50

(1) Η ημερομηνία αφορά τις διευκολύνσεις αποδοχής καταθέσεων και οριακής χρηματοδότησης. Για τις πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης οι μεταβολές του επιτοκίου ισχύουν από την πρώτη πράξη μετά την αναφερόμενη ημερομηνία.

Πίνακας 2**Πράξεις κύριας αναχρηματοδότησης που διενεργούνται μέσω δημοπρασίας ⁽¹⁾**

(εκατ. Λίρες Κύπρου; επιτόκια ως ποσοστά % ετησίως)

Ημερομηνία διακανονισμού	Προσφορές (ποσό)	Κατανομή (ποσό)	Δημοπρασίες ανταγωνιστικού επιτοκίου				Δημοπρασίες σταθερού επιτοκίου	Διάρκεια σε ημέρες
			Μέγιστο επιτόκιο προσφοράς	Μέσο σταθμικό επιτόκιο	Ελάχιστο επιτόκιο κατανομής	Μέγιστο επιτόκιο κατανομής	Σταθερό επιτόκιο κατανομής	
2001 23 Οκτ.	123,0	123,0	4,50	4,18	3,74	4,50		14
06 Νοεμ.	123,5	100,0	4,00	3,83	3,50	3,90		14
20 Νοεμ.	152,0	140,0	4,00	3,80	3,40	3,85		14
04 Δεκ.	145,0	120,0	4,00	3,72	3,40	3,77		15
19 Δεκ.	96,0	96,0	4,00	3,78	3,75	3,98		15
2002 03 Ιαν.	203,0	203,0	4,00	3,82	3,49	3,91		14
17 Ιαν.	185,0	160,0	4,00	3,82	3,50	3,90		14
31 Ιαν.	158,0	130,0	4,00	3,84	3,70	3,89		14
14 Φεβ.	185,0	130,0	4,00	3,72	3,65	3,80		14
28 Φεβ.	189,0	160,0	4,00	3,84	3,65	3,98		14
14 Μαρ.	268,0	200,0	4,00	3,65	3,64	3,80		14
28 Μαρ.	252,0	252,0	4,00	3,92	3,65	3,98		14
11 Απρ.	349,0	280,0	4,00	3,90	3,70	4,00		14
25 Απρ.	281,0	265,0	4,00	3,93	3,80	4,00		14
09 Μαΐου	289,5	280,0	4,00	3,96	3,89	4,00		14
23 Μαΐου	319,5	319,5	4,00	3,98	3,94	4,00		14
06 Ιουν.	166,0	166,0					4,00	42
06 Ιουν.	201,5	100,0	4,00	3,64	3,50	3,97		14
10 Ιουν.	125,0	100,0					3,90	38
20 Ιουν.	161,0	160,0	4,00	3,86	3,74	3,98		14

(1) Από τις 9 Οκτωβρίου 2001, οι κύριες πράξεις αναχρηματοδότησης για την απορρόφηση ρευστότητας διεξάγονται μέσω δημοπρασίας αποδοχής καταθέσεων.

Πίνακας 3**Επιτόκια της χρηματαγοράς**

(ποσοστά % ετησίως)

		Κύπρος					Ευροζώνη				
		Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις 2-7 ημέρες	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 2-6 μήνες	Καταθέσεις 6-12 μήνες	Καταθέσεις μίας ημέρας	Καταθέσεις ενός μηνός	Καταθέσεις 3 μηνών	Καταθέσεις 6 μηνών	Καταθέσεις 12 μηνών
2001	Ιαν.	5,77	6,06	6,31	-	6,50	4,75	4,81	4,77	4,68	4,58
	Φεβ.	5,52	6,10	6,28	6,36	7,50	4,99	4,80	4,76	4,67	4,59
	Μαρ.	5,78	-	6,05	6,83	-	4,78	4,78	4,71	4,58	4,47
	Απρ.	6,40	6,10	6,39	-	-	5,06	4,79	4,69	4,57	4,49
	Μάιος	6,63	6,75	6,60	6,68	7,20	4,65	4,67	4,64	4,57	4,53
	Ιουν.	4,73	-	5,00	-	6,55	4,54	4,53	4,45	4,35	4,31
	Ιουλ.	4,94	4,88	5,95	-	6,50	4,51	4,52	4,47	4,39	4,31
	Αυγ.	4,33	4,60	4,85	5,84	-	4,49	4,46	4,35	4,22	4,11
	Σεπ.	3,97	4,55	5,19	6,10	-	3,99	4,05	3,98	3,88	3,77
	Οκτ.	3,71	4,10	4,78	-	-	3,97	3,72	3,60	3,46	3,37
	Νοεμ.	3,46	-	4,58	-	5,00	3,51	3,43	3,39	3,26	3,20
Δεκ.	3,88	4,67	4,62	5,00	4,50	3,34	3,42	3,34	3,26	3,30	
2002	Ιαν.	3,39	3,82	4,09	-	-	3,29	3,35	3,34	3,34	3,48
	Φεβ.	3,22	3,66	3,83	-	4,50	3,28	3,34	3,36	3,40	3,59
	Μαρ.	3,20	-	4,10	5,05	4,57	3,26	3,35	3,39	3,50	3,82
	Απρ.	3,29	-	4,10	5,10	-	3,32	3,34	3,41	3,54	3,86
	Μάιος	3,28	3,74	4,25	4,60	5,02	3,31	3,37	3,46	3,62	3,95
	Ιουν.	3,42	3,77	3,96	4,88	5,55					

Πηγές: Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα

Πίνακας 4

Τραπεζικά επιτόκια

(ποσοστά % ετησίως)

	Δανειστικά επιτόκια ^{1,2}					Επιτόκια καταθέσεων ^{1,3}		
	Επιχειρήσεις: παρατράβηγμα εντός ορίων	Επιχειρήσεις: δάνεια με εξασφάλιση	Προσωπικά δάνεια με εξασφάλιση	Στεγαστικά: Με ασφάλεια ζωής	Πιστωτικές κάρτες	Τρεχούμενοι Λογαριασμοί	Καταθέσεις με προειδοποίηση 3 μήνες - πάνω από ΛΚ5.000	Καταθέσεις προθεσμίας ενός χρόνου - πάνω από ΛΚ5.000
2001 Ιαν.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Φεβ.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Μαρ.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Απρ.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Μάιος	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Ιουν.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Ιουλ.	7,90	7,90	8,95	8,70	10,50	2,00	5,25	6,50
Αυγ.	7,40	7,40	8,45	8,20	10,00	1,50	4,75	6,00
Σεπτ.	6,90	6,90	7,95	7,70	9,70	1,00	4,25	5,40
Οκτ.	6,90	6,90	7,95	7,70	9,70	1,00	4,25	5,40
Νοεμ.	6,40	6,40	7,45	7,20	9,00	0,50	3,75	4,90
Δεκ.	7,10	7,10	7,95	7,00	9,00	0,90	4,00	4,95
2002 Ιαν.	7,10	7,10	8,05	7,00	10,00	0,90	4,00	4,95
Φεβ.	7,10	7,10	8,10	7,10	10,50	0,95	4,05	4,95
Μαρ.	6,80	7,15	7,90	7,15	10,50	0,95	4,05	4,80
Απρ.	6,80	7,15	7,90	7,15	10,50	0,95	4,05	4,80
Μάιος	6,80	7,15	7,90	7,15	10,50	0,95	4,05	4,80

(1) Τα επιτόκια αναφέρονται στα ισχύοντα τέλος του μήνα.

(2) Για την περίοδο Ιανουαρίου 2001 - Νοεμβρίου 2001, τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των ελαχίστων επιτοκίων που χρεώνουν οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες στις αντίστοιχες κατηγορίες δανείων. Μετά το Δεκέμβριο του 2001, τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των αντιπροσωπευτικών επιτοκίων που χρεώνουν οι τρεις μεγαλύτερες τράπεζες, στις αντίστοιχες κατηγορίες δανείων, όπως αυτά έχουν υποδειχθεί από τις τράπεζες.

(3) Τα στοιχεία αναφέρονται στο μέσο όρο των αντιπροσωπευτικών επιτοκίων για κάθε κατηγορία καταθέσεων όπως αυτά έχουν υποδειχθεί από τις τρεις μεγαλύτερες τράπεζες.

Πίνακας 5**Ευρωπαϊκά επιτόκια εμπορικών τραπεζών***(ποσοστιαίες μονάδες σε ετήσιους όρους, μέσος όρος περιόδου)*

	Επιτόκια Καταθέσεων						Επιτόκια Δανεισμού			
	Μιας νύχτας	Με Συμφωνημένη Λήξη			Με Προειδοποίηση		Επιχειρήσεων		Νοικοκυριών	
		Μέχρι 1 χρόνο	Μέχρι 2 χρόνια	Πάνω από 2 χρόνια	Μέχρι 3 μήνες	Πάνω από 3 μήνες	Μέχρι 1 χρόνο	Πάνω από 1 χρόνο	Καταναλωτικά	Οικιστικά
2000 Απρ.	0,76	3,04	3,05	4,28	2,09	3,44	6,24	6,00	9,64	6,12
Μαϊ.	0,78	3,26	3,26	4,45	2,13	3,65	6,41	6,16	9,72	6,30
Ιουν.	0,83	3,49	3,49	4,48	2,16	3,87	6,56	6,23	9,84	6,34
Ιουλ.	0,87	3,58	3,58	4,71	2,33	3,94	6,77	6,37	9,95	6,46
Αυγ.	0,89	3,67	3,67	4,75	2,36	4,06	6,81	6,44	10,00	6,51
Σεπ.	0,94	3,85	3,83	4,77	2,38	4,20	6,92	6,44	10,03	6,56
Οκτ.	0,97	3,96	3,96	4,76	2,40	4,14	7,13	6,60	10,15	6,57
Νοε.	0,99	4,04	4,03	4,77	2,47	4,25	7,16	6,63	10,20	6,56
Δεκ.	1,01	3,96	3,96	4,58	2,49	4,21	7,18	6,45	10,19	6,43
2001 Ιαν.*	1,01	3,88	3,88	4,39	2,52	4,01	7,19	6,40	10,32	6,29
Φεβ.	1,01	3,84	3,83	4,35	2,50	3,99	7,11	6,44	10,26	6,24
Μαρ.	1,02	3,82	3,82	4,32	2,50	3,99	7,04	6,32	10,22	6,18
Απρ.	1,03	3,76	3,76	4,26	2,50	3,91	7,07	6,34	10,25	6,14
Μαϊ.	1,01	3,75	3,74	4,27	2,48	3,91	7,03	6,34	10,22	6,17
Ιουν.	0,98	3,65	3,65	4,25	2,45	3,85	6,97	6,25	10,17	6,13
Ιουλ.	0,97	3,65	3,65	4,22	2,44	3,80	6,90	6,20	10,11	6,05
Αυγ.	0,96	3,59	3,59	4,14	2,40	3,68	6,89	6,19	10,16	5,96
Σεπ.	0,91	3,28	3,28	3,98	2,36	3,33	6,70	6,07	10,08	5,86
Οκτ.	0,84	3,06	3,06	3,84	2,29	3,01	6,46	5,82	9,99	5,65
Νοε.	0,78	2,84	2,83	3,65	2,19	2,75	6,31	5,71	9,87	5,48
Δεκ.	0,74	2,79	2,78	3,77	2,17	2,79	6,26	5,69	9,81	5,52
2002 Ιαν.	0,73	2,77	2,77	3,83	2,17	2,80	6,18	5,63	9,78	5,53
Φεβ.	0,74	2,78	2,79	3,95	2,15	2,91	6,16	5,75	9,81	5,61
Μαρ.	0,74	2,83	2,84	4,07	2,15	3,00	6,07	5,85	9,76	5,74
Απρ.	0,74	2,88	2,89	4,13	2,16	3,07	6,08	5,90	9,77	5,81

* Από 1 Ιανουαρίου 2001 τα στοιχεία αφορούν τη διευρυμένη ευρωζώνη

Πίνακας 6**Ημερολόγιο προγραμματισμένων ανακοινώσεων επιτοκίων 2002**

	Ιαν.	Φεβ.	Μαρ.	Απρ.	Μάιος	Ιουν.	Ιουλ.	Αυγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοεμ.	Δεκ.
Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα ¹	3 3,25	7 3,25	7 3,25	4 3,25	2 3,25	6 3,25	4	1	12	10	7	5
Τράπεζα της Αγγλίας ²	10 4,00	7 4,00	7 4,00	4 4,00	9 4,00	6 4,00	4	1	5	10	7	5
Ομοσπονδιακή Τράπεζα των ΗΠΑ ³	29/30 1,75		19 1,75		7 1,75	25/26 1,75		13	24		6	10
Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου ⁴	25 5,50	21 5,50		11 5,50	16 5,50	14 5,50	19		20	11	15	13

(1) *Ελάχιστο επιτόκιο προσφοράς για repos*(2) *Repo Rate*(3) *Federal Funds Rate*(4) *Επιτόκιο Lombard*

Πίνακας 7**Ποσοστιαία Μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
2000 - 2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Ιουν. 2001/ 2000	Μαϊ. 2002/ 2001	Ιουν. 2002/ 2001	Ιαν.-Ιουν. 2001/ 2000	Ιαν.-Μαϊ. 2002/ 2001	Ιαν.-Ιουν. 2002/ 2001	Στάθμιση
	2000	2001	2001 IV	2002 I	2002 II							1998=100
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,36	2,58	2,35	3,00	2,35	2,03	1,95	2,55	2,46	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	7,15	1,34	2,46	3,39	2,57	4,00	2,62	1,72	1,02	3,24	2,98	36,69
A.1 Γεωργικά	8,98	4,50	15,97	16,74	2,98	11,52	2,61	-5,11	-1,24	12,91	9,73	7,93
A.2 Βιομηχανικά	4,40	0,78	-0,48	0,93	2,91	2,98	3,09	3,88	1,57	1,54	1,94	27,24
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	2,45	0,10	0,95	1,60	3,09	0,58	2,59	4,35	-0,50	1,95	2,36	22,91
A.2.2 κάπνισμα και υγραέριο	14,86	3,99	-6,73	-2,11	2,08	15,61	5,44	1,76	12,26	-0,37	0,00	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός	47,32	-3,23	-8,94	-13,28	-3,71	-9,03	-3,86	-0,11	2,65	-10,33	-8,73	1,52
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,13	0,47	0,00	0,07	-0,08	1,19	-0,01	0,05	1,09	-0,02	-0,01	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	3,78	0,55	-0,76	0,35	-0,43	1,23	-0,30	-0,39	1,68	0,03	-0,04	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,93	0,41	0,57	-0,14	0,18	1,17	0,21	0,38	0,65	-0,05	0,02	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	2,52	3,35	3,50	3,15	3,37	3,04	3,31	3,34	3,27	3,25	3,26	41,11
Πληθωρισμός Ευρωζώνης	2,3	2,5	2,1	2,6		3,1	2,0		2,9	2,4		
Υποκείμενος πληθωρισμός Κύπρου ¹	2,4	1,7	1,9	2,0	2,4	1,9	2,3	2,8	1,7	2,1	2,2	

1) Εξαιρουμένων των μεταβολών των τιμών των εξής κατηγοριών: A.1, A.2.2 και A.3

Πίνακας 8

**Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή κατά οικονομική κατηγορία (%)
2000 - 2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Ιουν. 2001/ 2000	Μαϊ. 2002/ 2001	Ιουν. 2002/ 2001	Ιαν.-Ιουν. 2001/ 2000	Ιαν.-Μαϊ. 2002/ 2001	Ιαν.-Ιουν. 2002/ 2001	Στάθμιση
	2000	2001	2001 IV	2002 I	2002 II						1998=100	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,36	2,58	2,35	3,00	2,35	2,03	1,95	2,55	2,46	100,00
A ΕΓΧΩΡΙΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	2,63	0,51	0,94	1,26	0,97	1,50	0,98	0,65	0,39	1,21	1,11	36,69
A.1 Γεωργικά	0,69	0,36	1,27	1,31	0,24	0,88	0,21	-0,42	-0,10	1,01	0,77	7,93
A.2 Βιομηχανικά	1,21	0,21	-0,13	0,25	0,81	0,83	0,86	1,08	0,43	0,42	0,53	27,24
A.2.1 βιομηχανικά, μη πετρελαιοειδή	0,57	0,02	0,22	0,36	0,70	0,13	0,59	0,99	-0,11	0,44	0,53	22,91
A.2.2 καύσιμα και υγραέριο	0,64	0,19	-0,35	-0,10	0,10	0,69	0,26	0,09	0,55	-0,02	0,00	4,33
A.3 Ηλεκτρισμός	0,73	-0,07	-0,20	-0,30	-0,07	-0,20	-0,08	0,00	0,06	-0,22	-0,19	1,52
B ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	0,46	0,10	0,00	0,01	-0,02	0,25	0,00	0,01	0,23	0,00	0,00	22,20
B.1 Μηχανοκίνητα Οχήματα	0,35	0,05	-0,07	0,03	-0,04	0,11	-0,03	-0,03	0,15	0,00	0,00	9,43
B.2 Άλλα Εισαγόμενα	0,12	0,05	0,07	-0,02	0,02	0,14	0,03	0,04	0,08	-0,01	0,00	12,77
Γ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1,05	1,37	1,42	1,31	1,39	1,25	1,37	1,37	1,34	1,35	1,35	41,11

Πίνακας 9**Ποσοστιαία μεταβολή Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%)
2000-2002**

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Ιουν. 2001/ 2000	Μαΐ. 2002/ 2001	Ιουν. 2002/ 2001	Ιαν.-Ιουν. 2001/ 2000	Ιαν.-Μαΐ. 2002/ 2001	Ιαν.-Ιουν. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 IV	2002 I	2002 II							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,36	2,58	2,35	3,00	2,35	2,03	1,95	2,55	2,46	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	5,49	4,09	8,64	9,31	5,09	7,41	5,12	1,71	1,84	8,31	7,18	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	8,16	2,79	1,30	0,98	7,66	4,32	2,36	19,30	4,16	1,33	4,34	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,46	-6,75	-2,12	-3,06	-4,00	-6,08	-4,21	-4,13	-9,72	-3,44	-3,56	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	5,46	1,59	0,77	1,82	3,46	1,39	3,62	3,78	2,40	2,41	2,64	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	1,47	0,15	0,34	-1,21	-0,99	0,94	-0,70	-0,77	0,55	-1,17	-1,10	7,08
Υγεία	6,18	5,41	5,05	4,30	5,03	6,10	4,41	4,54	5,90	4,70	4,67	4,92
Μεταφορές	5,70	2,29	-1,23	0,25	0,65	5,23	1,40	0,57	4,92	0,43	0,45	17,42
Επικοινωνίες	-10,36	1,73	4,85	-7,13	-7,77	-1,55	-7,87	-7,88	-1,68	-7,37	-7,45	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,20	-0,50	1,40	1,16	1,46	-2,06	1,54	1,83	-2,15	1,20	1,31	5,88
Εκπαίδευση	3,87	4,60	6,63	6,35	5,79	4,05	5,79	5,79	3,77	6,13	6,07	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	5,80	6,00	3,96	3,30	3,14	6,23	2,95	3,20	7,37	3,22	3,22	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	4,16	3,97	2,95	3,03	3,83	3,79	3,59	4,26	4,91	3,27	3,43	5,04

Πίνακας 10

Σταθμισμένη επίδραση στη συνολική μεταβολή του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή ανά κατηγορία προϊόντων (%) 2000-2002

	Ετήσια		Ανά τρίμηνο			Ιουν. 2001/ 2000	Μαΐ. 2002/ 2001	Ιουν. 2002/ 2001	Ιαν.-Ιουν. 2001/ 2000	Ιαν.-Μαΐ. 2002/ 2001	Ιαν.-Ιουν. 2002/ 2001	Στάθμιση 1998=100
	2000	2001	2001 IV	2002 I	2002 II							
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ	4,14	1,97	2,36	2,58	2,35	3,00	2,35	2,03	1,95	2,55	2,46	100,00
Τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά	0,99	0,75	1,57	1,70	0,94	1,32	0,93	0,32	0,34	1,52	1,32	18,20
Αλκοολούχα ποτά και καπνός	0,16	0,06	0,03	0,02	0,16	0,09	0,05	0,39	0,08	0,03	0,09	1,78
Ένδυση και υπόδηση	-0,04	-0,54	-0,17	-0,21	-0,31	-0,52	-0,33	-0,32	-0,80	-0,25	-0,26	8,22
Στέγαση, ύδρευση, ηλεκτρισμός και υγραέριο	1,17	0,34	0,17	0,40	0,75	0,30	0,78	0,81	0,52	0,53	0,57	21,27
Επίπλωση, οικιακός εξοπλισμός, και προϊόντα καθαρισμού	0,10	0,01	0,02	-0,08	-0,07	0,06	-0,05	-0,05	0,04	-0,08	-0,07	7,08
Υγεία	0,31	0,27	0,26	0,22	0,26	0,31	0,23	0,24	0,30	0,25	0,24	4,92
Μεταφορές	0,97	0,40	-0,22	0,04	0,11	0,89	0,24	0,10	0,84	0,08	0,08	17,42
Επικοινωνίες	-0,17	0,03	0,06	-0,11	-0,11	-0,02	-0,11	-0,11	-0,03	-0,11	-0,11	1,79
Αναψυχή και πολιτισμός	-0,01	-0,03	0,08	0,06	0,08	-0,12	0,08	0,10	-0,12	0,07	0,07	5,88
Εκπαίδευση	0,09	0,11	0,16	0,16	0,14	0,10	0,14	0,14	0,09	0,15	0,15	2,33
Εστιατόρια και ξενοδοχεία	0,36	0,38	0,25	0,22	0,20	0,39	0,19	0,21	0,46	0,21	0,21	6,07
Άλλα αγαθά και υπηρεσίες	0,21	0,20	0,15	0,16	0,20	0,19	0,18	0,22	0,25	0,17	0,18	5,04

Πίνακας 11**Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Αγορές μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους**

(χιλιάδες λίρες)

Χώρα επενδυτή	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2002	2002	2002	2002
		Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιούλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκ.	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος
Αίγυπτος	30,1	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	17,1	8,4	0,0	0,5	2,0	0,0	0,0
Αυστραλία	207,9	26,2	27,4	19,4	11,8	6,1	55,6	13,2	34,6	5,3	3,6	0,4	4,4	0,9	0,0	1,8	0,0	0,6
Αυστρία	210,4	0,0	174,8	13,6	0,2	21,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βέλγιο	16,2	6,0	4,7	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρετανικά Παρθένα Νησιά	175,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2	33,2	23,1	36,0	56,9	25,1	67,1	76,7	9,3	0,0	0,0
Γαλλία	68,9	0,0	68,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	260,4	56,8	24,2	35,1	53,7	52,7	19,7	9,3	2,1	0,0	0,0	3,6	3,3	15,6	0,0	4,8	0,0	0,0
Γεωργία	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	159,6	62,4	13,6	33,0	20,9	0,0	22,6	7,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,8	0,4	0,0	1,2
Ελβετία	25,6	0,0	0,0	0,0	11,8	6,4	1,7	3,5	0,0	0,0	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	8.753,2	799,8	1.414,3	1.125,7	723,1	1.089,6	394,6	427,5	912,9	468,4	710,6	577,8	108,9	221,9	34,3	92,4	245,2	88,8
Ζάμπια	109,8	0,0	0,0	0,0	0,0	31,2	16,5	5,5	34,3	0,0	5,5	12,0	5,0	0,7	7,2	4,6	0,0	0,0
Ζιμπάμπουε	8,9	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	3,8	2,1	0,0	0,9	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ην. Αραβικά Εμιράτα	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Ηνωμένες Πολιτείες	268,2	19,6	71,7	9,7	56,4	50,1	3,0	10,6	3,3	0,0	39,9	3,9	0,0	14,8	0,0	0,0	35,6	22,7
Ηνωμένο Βασίλειο	2.157,3	615,1	342,8	203,9	169,0	271,1	132,5	59,7	53,6	107,4	20,6	137,0	44,6	68,9	35,0	25,3	13,5	12,3
Ιορδανία	40,1	0,0	0,0	0,0	20,1	0,0	14,7	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιράν	22,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	1,5	6,4	10,9	0,4	0,2	0,0	9,2	0,0	0,0
Ιρλανδία	112,3	7,7	0,0	55,9	35,8	6,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	2,3	2,4	0,0	0,0	0,0	4,6
Ισπανία	15,0	1,8	0,6	0,0	0,0	8,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,2	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	66,1	34,1	2,6	2,9	0,3	12,3	11,7	0,6	0,0	0,6	0,9	0,1	0,0	0,5	7,4	1,8	39,8	0,0
Κούβα	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	39,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,6	0,0	0,0	0,0	4,8	23,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λίβανος	10,9	0,0	0,6	0,0	7,6	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λιβύη	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μεξικό	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	22,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μολδαβία	7,1	0,0	5,7	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	664,9	18,0	32,5	18,0	11,9	41,8	8,0	28,4	58,4	117,1	26,5	235,6	68,6	139,1	122,7	61,8	94,3	68,7
Ολλανδία	3,5	0,0	2,6	0,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,0
Ουκρανία	522,0	48,2	30,0	26,1	54,7	59,3	58,6	55,4	29,1	36,6	10,6	98,4	14,9	14,6	0,0	0,6	0,0	0,0
Παναμάς	29,4	0,0	0,0	29,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ρωσία	949,7	312,4	116,6	78,1	17,6	105,6	41,2	26,6	48,7	35,2	45,0	41,3	81,5	22,1	3,0	0,6	0,0	8,1
Σαουδική Αραβία	174,7	0,0	0,0	19,5	10,4	18,8	0,0	6,8	41,7	77,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Συρία	5,0	0,0	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Τσεχία	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	4,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άγνωστης προέλευσης	118,9	32,0	44,7	13,7	0,0	23,5	1,2	0,0	3,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Σύνολο	15.265,8	2.044,7	2.384,7	1.686,2	1.206,2	1.817,3	794,6	688,5	1.261,6	872,7	915,9	1.226,0	367,3	569,9	291,9	214,7	429,5	207,0

Πίνακας 12**Επενδύσεις χαρτοφυλακίου: Πωλήσεις μετοχών εισηγμένων στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου από μη κατοίκους***(χιλιάδες λίρες)*

Χώρα επενδυτή	2001 ¹	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2001	2002	2002	2002	2002	2002
		Ιαν. ¹	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος	Ιούν.	Ιούλ.	Αύγ.	Σεπ.	Οκτ.	Νοέμ.	Δεκ.	Ιαν.	Φεβ.	Μάρ.	Απρ.	Μάιος
Αίγυπτος	14,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	5,9	8,8	0,0	0,9	0,5	0,0	0,0
Αυστραλία	55,3	0,3	0,3	3,8	0,0	5,6	0,0	0,0	15,6	14,0	0,0	5,0	10,7	0,4	2,5	1,0	0,0	2,5
Αυστρία	27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Βρετανικά Παρθένα Νησιά	201,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	37,8	15,0	44,7	22,8	9,1	51,4	20,9	39,6	0,1	0,0	0,0	0,0
Γαλλία	109,4	0,0	109,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γερμανία	14,8	0,3	8,0	0,0	0,0	0,7	4,2	1,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Γιουγκοσλαβία	160,2	79,0	31,7	22,9	8,1	0,0	11,9	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	1,1	5,8	0,1	1,4	0,0	0,6
Ελβετία	453,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,5	176,2	59,1	152,9	30,5	7,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ελλάδα	5.814,2	371,1	1.123,3	567,7	447,5	811,2	461,9	269,3	331,6	391,7	348,2	555,8	135,0	22,9	65,1	111,4	1,3	5,8
Ηνωμένες Πολιτείες	3.874,0	1,3	381,3	406,3	388,9	183,8	115,5	131,3	165,8	73,1	490,2	1.286,1	250,4	202,1	97,2	78,1	0,0	10,8
Ηνωμένο Βασίλειο	1.101,1	143,4	278,0	24,5	125,7	80,4	210,2	64,2	32,9	43,0	19,2	60,6	19,1	14,4	12,4	18,4	1,0	4,0
Ιράν	3,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2,9	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ισπανία	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	5,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ιταλία	13,6	13,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Καναδάς	6,8	0,5	1,7	1,7	0,3	0,0	2,2	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Κούβα	0,4	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λετονία	7,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	7,4	0,5	0,0	4,9	1,8	0,0	0,0	0,0
Λίβανος	2,2	0,0	2,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Λιβύη	0,7	0,0	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Μολδαβία	5,8	0,0	5,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Νότια Αφρική	367,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,3	0,0	1,0	44,1	36,0	165,3	20,1	100,6	46,8	157,3	9,2	23,4	0,0
Ολλανδία	2,9	0,0	1,9	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ουκρανία	46,3	0,0	0,0	0,0	0,0	9,2	17,5	0,4	11,5	0,0	0,0	1,3	6,4	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Ρωσία	602,9	347,1	139,5	56,7	0,0	0,2	0,1	0,2	0,3	5,0	20,1	10,6	23,2	23,2	9,8	2,6	31,7	0,0
Συρία	2,0	0,0	0,0	0,0	2,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Φιλιππίνες	21,1	5,6	0,0	0,0	15,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Άγνωστης προέλευσης	3,9	0,2	1,6	2,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Total	12.920,1	962,3	2.085,9	1.086,6	988,0	1.097,0	888,8	659,0	706,1	771,8	1.090,2	2.007,4	577,1	361,7	347,3	222,6	57,4	23,7

(1) Τα στοιχεία για τις πωλήσεις τον Ιανουάριο 2001 καλύπτουν μόνο την περίοδο 17.01.2001 to 31.01.2001.

Φορολογική Μεταρρύθμιση

Έμμεση Φορολογία

Εγκρίθηκαν τον Ιούλιο από τη Βουλή των Αντιπροσώπων τα περισσότερα νομοσχέδια που αφορούν τη φορολογική μεταρρύθμιση με την οποία εναρμονίζεται το φορολογικό καθεστώς της Κύπρου με το αντίστοιχο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις απαιτήσεις του Οργανισμού για Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ). Με τη νέα αυτή φορολογική νομοθεσία μετατοπίζεται σε μεγάλο βαθμό το βάρος από τους άμεσους στους έμμεσους φόρους, πράγμα που συμβαδίζει με τα ισχύοντα στην Ε.Ε. και τις υπόλοιπες αναπτυσσόμενες χώρες.

Οι κυριότερες πρόνοιες της νέας νομοθεσίας είναι οι εξής:

ΦΠΑ Αύξηση από 10% σε 13% από 1.7.2002 και από 13% σε 15% από 1.1.2003. Κατάργηση του μηδενικού συντελεστή σε όλα τα είδη που εξαιρούνταν από το βασικό συντελεστή από την 1.1.2008.

Φόροι Κατανάλωσης

Πετρέλαιο 5 σεντ αύξηση ανά λίτρο από 1.7.2002.

4 σεντ αύξηση ανά λίτρο από 1.1.2003.

3 σεντ αύξηση ανά λίτρο από 1.10.2003.

Βενζίνη 2 σεντ αύξηση ανά λίτρο (για κοινή και αμόλυβδη βενζίνη) από 1.7.2002.

2 σεντ αύξηση ανά λίτρο (για κοινή και αμόλυβδη βενζίνη) από 1.1.2003.

1 σεντ αύξηση ανά λίτρο (για κοινή και αμόλυβδη βενζίνη) από 1.10.2003.

Αλκοολούχα Ποτά

Εγχώρια 66 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.7.2002.

65 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.1.2003.

70 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.10.2003.

Εισαγόμενα £1,35 αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.7.2002 με ταυτόχρονη και πολύ μεγαλύτερη μείωση των εισαγωγικών δασμών για εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά από την Ε.Ε.

65 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.1.2003 με ταυτόχρονη και πολύ μεγαλύτερη μείωση των εισαγωγικών δασμών για εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά από την Ε.Ε.

70 σεντ αύξηση ανά λίτρο καθαρού οινοπνεύματος από 1.10.2003 με ταυτόχρονη και πολύ μεγαλύτερη μείωση των εισαγωγικών δασμών για

εισαγόμενα αλκοολούχα ποτά από την Ε.Ε.

Τσιγάρα

Αύξηση κατά 20 σεντ το πακέτο από 30.5.2002.

Αύξηση κατά 10 σεντ το πακέτο από 1.7.2003.

Αυτοκίνητα

Μείωση του φόρου κατανάλωσης για σαλούν αυτοκίνητα ως εξής:

Μέχρι 1600 κ.ε. μέχρι και 45% μείωση από 1.7.2002 και επιπρόσθετη μείωση 10% από 1.1.2004.

Από 1601 κ.ε. μέχρι 2000 κ.ε. 15% μείωση από 1.7.2002 και επιπρόσθετη μείωση 10% από 1.1.2004.

Από 2001-2500 κ.ε. παραμένει ως έχει.

Από 2501 κ.ε. και άνω. 5% αύξηση από 1.7.2002.

Η επιβολή φόρου για όλα τα αυτοκίνητα μέχρι 1600κ. εκ. καταργείται. Από 1601, εκ. και άνω ο ειδικός φόρος διατηρείται.

Αύξηση κατά 20% του πληρωτέου ποσού για εγγραφή αυτοκινήτων από 1.1.2003.

Αύξηση της άδειας κυκλοφορίας για βενζινοκίνητα οχήματα μέχρι 1016kg κατά 10%, και αύξηση κατά 20% για οχήματα πέραν των 1016 kg από την 1.1.2003.

Αυξήσεις των φόρων κατανάλωσης για τα Βαν και τα διπλοκάμπινα οχήματα ως ακολούθως:

	1.7.2002	1.1.2004
Βαν	10%	10%
Διπλοκάμπινο	5%	5%

4x4 μέχρι 2500 κ.ε.	10%	10%
4x4 άνω των 2500 κ.ε.	20%	30%

Είδη Πολυτελείας

Αυξήσεις στους φόρους κατανάλωσης για είδη πολυτελείας όπως βάρκες και μοτοσικλέτες άνω των 100 κ.ε., καπνιστός σολομός, χαβιάρι και αεριούχα κρασιά κατά 10%, και αύξηση του φόρου κατανάλωσης για αναψυκτικά κατά 1 σεντ το λίτρο.

Άμεση Φορολογία

Φυσικά Πρόσωπα

Αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος από £6.000 στις £9.000, αναδρομικά, από 1.1.2002 με παράλληλη κατάργηση των φοροαπαλλαγών για σύζυγο και έξοδα τόκων (εκτός αυτών που αφορούν στεγαστικά δάνεια).

Κατάργηση της εισφοράς για την άμυνα για τους μισθωτούς και τους αυτοτελώς εργαζόμενους από 1.7.2002.

Από 1.1.2003, οι φορολογικές κλίμακες τροποποιούνται ως εξής:

Φορολογητέο Εισόδημα	Συντελεστής
£0 - £9.000	0%
£9.501 - £12.000	20%

£12.001 - £15.000	25%
£15.001 και πάνω	30%

Αύξηση του αφορολόγητου εισοδήματος στις £10.000 με ταυτόχρονη κατάργηση των φοροαπαλλαγών για τόκους στεγαστικών δανείων και τροποποίηση των κλιμάκων του φόρου εισοδήματος από 1.1.2004 ως εξής:

Φορολογητέο Εισόδημα	Ποσοστό
£0 - £10.000	0%
£10.001 - £15.000	20%
£15.001 - £20.000	25%
£20.001 και πάνω	30%

Επαγγελματικός Φόρος

Κατάργηση του επαγγελματικού φόρου από 1.1.2003.

Φορολογία Τόκων

Κατάργηση του 3% για την άμυνα που επιβάλλετο στους εισπρακτέους τόκους και αντικατάστασή του από παρακράτηση φόρου στην πηγή για φόρους εισπρακτέους με φορολογικό συντελεστή 10%.

Εταιρικός Φόρος

Εισαγωγή ενοποιημένου συντελεστή 10%, και επιπρόσθετος φόρος 15% στο 70% των μη διανεμημένων κερδών από 1.1.2003.

Κατάργηση του επιπρόσθετου φορολογικού συντελεστή του 10% από 1.1.2003.

Κατάργηση του συντελεστή 4,25% για τις διεθνείς επιχειρήσεις που βρίσκονταν σε λειτουργία πριν την 31.12.2001, από την 1.1.2006.

Ταμείο Κοινωνικής Συνοχής

Εισαγωγή συντελεστή φόρου 2% στο σύστημα πληρωμής, το οποίο θα συνεισφέρεται από τους εργοδότες στο ταμείο κοινωνικής συνοχής.

Ταμείο Άμυνας

Κατάργηση του 2% φορολογικού συντελεστή για την άμυνα για τους εργοδότες από 1.1.2003. Κατάργηση της εισφοράς για την άμυνα από τα κέρδη των εταιρειών από 1.1.2003.

Αντισταθμιστικά Μέτρα

Τέλος η φορολογική μεταρρύθμιση περιλαμβάνει μια σειρά από αντισταθμιστικά μέτρα, όπως η διεύρυνση του επιδόματος τέκνου, η αύξηση των συντάξεων και του δημόσιου βοηθήματος, των οποίων η τελική μορφή εκκρεμεί.

